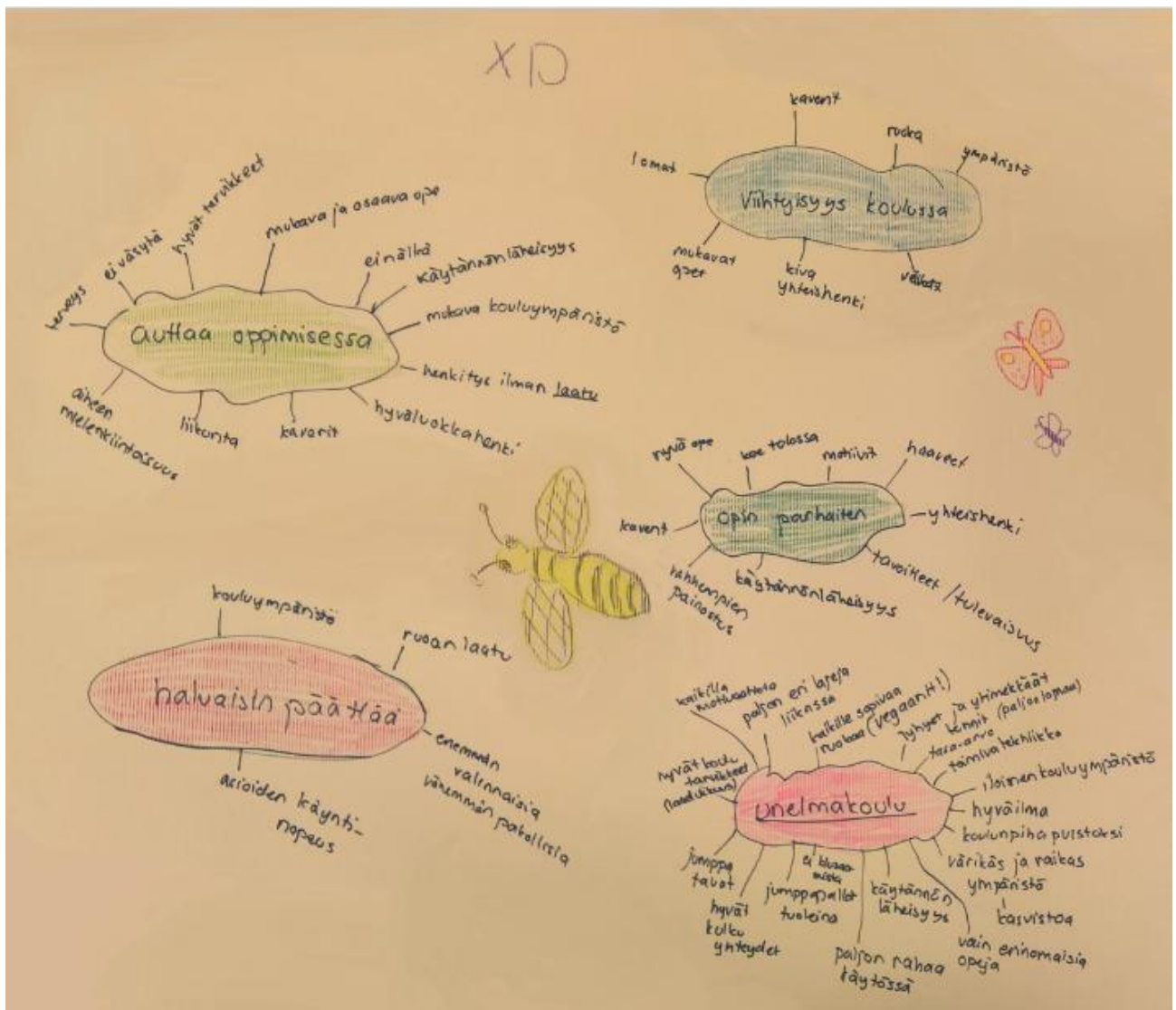

Jokirinteen pedagoginen suunnitelma 2017

Sisällysluettelo

1	Jokirinteen pedagoginen suunnitelma	3
1.1	Jokirinteen arvoperusta	3
1.1.1	Keskeisin arvo on turvallisuus	3
1.1.2	Miten arjen turvallisuudesta huolehditaan?	5
1.2	Jokirinteen toiminta-ajatus	6
1.2.1	Jokirinteen käyttäjien yhteistyö.....	6
1.2.2	Vieraat ovat tervetulleita Jokirinteeseen	6
2	Kasvattajuus, opettajuus ja menetelmät.....	6
2.1	Kasvattajuus on yhteistyötä ja yhteisvastuuta.....	6
2.1.1	Tilat tukevat yhteistyötä, mutta turvaavat tarvittaessa myös yksityisen työrauhan	7
2.1.2	Moduulit kuvina	9
2.2	Jaksotus, palkitus ja päivän aikataulut palvelevat opetussuunnitelmien toteuttamista ja tilojen tehokasta käyttöä	10
3	Jokirinteen moduulit ovat toiminnallisia kokonaisuuksia	10
3.1	Soluista ja moduuleista koostuvan oppimiskeskuksen periaatteita	10
3.2	Hallinnon ja oppilashuollon moduuli sekä oppilaskunnan tila	11
3.3	Varhaiskasvatuksen moduulin erityispiirteet.....	12
3.3.1	Ympärivuorokautiselle varhaiskasvatukselle varattavat tilat	14
3.3.2	Varhaiskasvatuksen kerholle varattavat tilat.....	15
3.4	Luokkien 1-6 luokkataso-opetuksen tilojen ja kalusteiden erityistarpeet.....	15
3.5	Erityisopetuksen tilojen ja kalusteiden erityistarpeet	15
3.6	Aineenopetuksen tilojen ja kalusteiden erityistarpeet.....	15
3.7	Oppimiskeskuksen ulkotilat	18
4	Tietojärjestelmät, -verkko ja opetusteknologia.....	18
4.1	Yleistä	18
4.2	Varhaiskasvatus	19
4.3	Perusopetus	19
5	Lähteet.....	21
6	Liitteet	21

1 Jokirinteen pedagoginen suunnitelma

Jokirinteen oppimiskeskuksen pedagogisen suunnitelman laatiminen on osa Jokirinteen hankesuunnittelua ja monitoimitalon moniammatillista toimintasuunnitelmaa. Pedagoginen suunnitelma valottaa moniammatillisessa suunnitelmassa määritellyn toiminnan yhteisiä arvoja, sisältöjä ja pedagogisia ratkaisuja.

Jokirinteen oppimiskeskukselta tehdään terve talo. Tämän turvaa hyvä tekniikan ja rakenteiden suunnittelu sekä laadukas rakentaminen. Jokirinne on lapsille ja nuorille paras mahdollinen paikka kasvaa ja oppia. Tämän turvaa asiantuntevan henkilökunnan, lasten ja huoltajien osallistaminen suunnitteluun sen eri vaiheissa. Henkilökunta myös tuottaa yksityiskohtaisia suunnitelmia tilojen rakentamista sekä kiinteiden ja irtaimen kaluston hankintoja varten hankkeen edetessä.

Jokirinne mahdollistaa lapsen yhtenäisen oppimispolun, jossa lapsi voi jatkaa samassa yksikössä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen sekä siitä sujuvasti perusopetukseen. Lapsella on mahdollisuus laajentaa reviiriään oman ikätasonsa mukaan. Monipuoliset oppimisympäristöt tukevat lasten aktiivisuutta, terveen itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittymistä sekä oppimaan oppimisen taitoja ja tasa-arvoa. Oppimisympäristöinä käytetään ulko- ja sisätiloja, lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä. Opetuksessa ja kasvatuksessa käytetään ja sovelletaan tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi hyödynnetään eri yhteistyökumppaneiden, kuten kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen tarjoamia mahdollisuuksia.

Jokirinne koostuu kehittävästä oppimista edistävästä, terveellisistä, turvallisista ja muuntautuvista oppimisympäristöistä. Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten ja nuorten fyysistä ja henkistä kehitystä, oppimista ja oppimisen taitoja sekä vuorovaikutusta. Oppimisympäristöt muodostavat pedagogisesti monitahoisia ja joustavia kokonaisuuksia. Ne tarjoavat mahdollisuuksia leikkiin, luoviin ratkaisuihin ja asioiden monipuoliseen tarkasteluun lapsia motivoivia ja toiminnallisia työtapoja käyttäen. Jokirinne on muuntautumiskykyinen oppimiskeskus, jonka oppimisympäristöjä ajan kuluessa pystytään mukauttamaan uusien haasteiden mukaisiksi.

1.1 Jokirinteen arvoperusta

1.1.1 Keskeisin arvo on turvallisuus

Jokirinteessä toimii kaksi hallinnollisesti erillistä yksikköä: Jokirinteen koulu ja Jokirinteen päiväkoti. Yksiköt toimivat noudattaen omaa lainsäädäntöään ja opetussuunnitelmiaan, mutta pyrkivät yhteiseen kasvatuskäsitykseen ja arvopohjaan perustuen tekemään mahdollisimman monipuolista yhteistyötä arjen toimista alkaen. Lapsi nähdään kokonaisuutena, joka yksilöllistä kasvua Jokirinne on tukemassa jokaisessa ikävaiheessa nollasta kuuteentoista ikävuoteen saakka.

Kullekin ikäryhmälle taataan heidän ikätasonsa tarpeet huomioivat, turvalliset toiminta-alueet sekä ulkona että sisällä, mutta lapset voivat toimia myös muilla kuin omilla toiminta-alueilla ohjatusti ja aikuisten hyväksynnällä. Toiminta-alueiden sisällä suunnittelu lähtee siitä, että lapset ja aikuiset pystyvät toimimaan niissä rauhallisessa ja pedagogisesti ajattelussa ilmapiirissä.

Vuorovaikutus koulussa toimivien ryhmien kesken on luonnollista. Osallisuus ja yhteenkuuluminen on vahvaa. Jokirinteessä on valtavasti osaamista, jota jaetaan kaikkien käyttöön. Jokirinteessä kasvaa ihmisten yhdenvertaisuutta ja sivistystä kunnioittava lapsi.

Kirkkonummen kunnan arvot ovat avoimuus, luottamus, rohkeus, kestävyys, arvostus. Uusien opetussuunnitelmien arvoperustaa ovat mm. ihmisyyys, sivistys ja demokratia; kestävä elämäntavan välttämättömyys; kulttuurinen moninaisuus sekä oppijan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen.

Arvojen kartoituksessa Kirkkoharjun koulun oppilailta ja opettajilta välittyi keskeisenä arvokkaana asiana turvallisuus. Turvallisuus ilmenee fyysisen turvallisuuden lisäksi esim. työrauhan, oppimisen mahdollisuuden, yhteisöllisyyden, kaikkien välisen luottamuksen ja hyvän ruoan arvostamisena. Lisäksi esteettisyys koetaan erittäin tärkeäksi asiaksi.

Turvallisuutta korostavat arvot ohjaavat kunnioittamaan jokaisen yksilön ainutlaatuisuutta ja koskemattomuutta, löytämään omat voimavarat ja mahdollisuudet, toteuttamaan itseään ja kasvamaan ihmisenä täyteen mittaansa.

Kunnan arvojen ilmeneminen koulussa 9-luokan oppilaiden mukaa

Rohkeus

- Uskaltaa olla erimieltä
- Omat mielipiteet tärkeitä
- Osaa olla oma itsensä
- Uskaltaa ilmaista itseään todenmukaisesti
- Kun ilmapiiri on kannustava uskaltaa ottaa riskejä ja epäonnistua
- Uskaltaa puolustaa toisia
- Rohkeutta tehdä/sanoa asioita mitä haluaa/toivoo

Avoimuus

- Hyväksy erilaisuuden ja uskaltaa olla oma itsensä muiden joukossa
- Pystyy pyytämään apua
- Uskallus omien kokemusten jakamiseen
- Uskaltaa kertoa oman mielipiteensä
- Pystyy kertomaan asioistaan ongelmistaan
- Ottaa kaikki huomioon

Luottamus

- Luottamus selviin aikatauluihin
- Voi luottaa ihmisiin ja on itse luotettava
- Salaisuuksien pitäminen
- Pystyy luottamaan opettajiin
- Uskaltaa kertoa omista asioista ilman, että epäilee että muut kritisoivat tai levittää asiaa.
- Pystyy luottamaan ihmisiin ja ihmiset voivat luottaa sinuun.

Arvostus

- Opettajien ja oppilaiden välinen arvostus
- Arvostaa muita sellaisena kuin on
- "Erilaisuus on rikkautta"
- Opettaja arvostaa mielipiteitäsi ja työsi arvoa
- Opettaja pitää kaikkia samanarvoisina
- Arvostaa itseään ja muita

Kestävyys

- Eri opetusmenetelmät erilaisille oppijoille
- Riittävän pitkät välkät
- Järjestelmällinen lukujärjestys
- Sopivan pituiset koulupäivät
- Ravitseva ruokailu, välipala ja omat eväät auttavat jaksamaan
- Hyvä ilmanvaihto
- Kannustava ilmapiiri
- Jaksaa kuunnella muiden asioita vaikka ne olisivat omasta mielestä tyhmiä
- Jaksaa yrittää uudelleen vaikka epäonnistuu
- Pysyy lujana elämän vaikeissa tilanteissa
- Jaksaa opiskella
- Opettajien kestäminen

1.1.2 Miten arjen turvallisuudesta huolehditaan?

Osallisuuden kokemus on keskeisin turvallisuutta, hyvinvointia ja oppimista tuottava tekijä seuraavilla tavoilla:

- Jokirinteen toimijoiden yhteistyö arjessa ja juhlassa luo yhteishenkeä, kuulumisen tunnetta ja sitä kautta hyvinvointia (vrt. 1.1.). Iso liikuntasali pystytään kalustamaan 1200 ihmisen juhlasaliksi.
- Henkilöstö pääsee mukaan organisaation kehittämistyöhön, kun järjestetään erilaisia mahdollisuuksia keskustella ja vaikuttaa, erityisesti henkilöstöä tuetaan ja osallistetaan muutoksissa. Tätä varten on pieniä neuvottelutiloja.
- Isona työyhteisönä Jokirinne kouluttaa henkilökuntaa suunnitelmallisesti käyttäen omia tiloja henkilöstön kokoamiseen oppimaan ja kehittämään.
- Hyvä tiedonvälitys lisää turvallisuutta ja osallisuuden kokemusta. Jokirinteessä on info-tv-järjestelmä ja tilavarausjärjestelmä. Tilojen varaustilanne näkyy tilan/luokan oven vieressä. Tilojen vieressä on siis varaus näyttötaululle.
- Lasten ja nuorten osallisuus toteutuu myös oppilaskuntien, lasten ja nuorten foorumin, tukioppilastoiminnan ja kummiluokkatoiminnan kautta.
- Resursseiltaan riittävä ja oikea-aikainen oppilashuolto ja moniammatillinen tuki lisää lasten ja nuorten hyvinvointia ja välillisesti myös henkilökunnan hyvinvointia. Oppilashuollon ja moniammatillisen tuen pääpaino on ennaltaehkäisyssä. Oppilashuollon tiloihin pääsee helposti ja odotustila on miellyttävä.
- Lasten ja nuorten töiden esillä oleminen ja esittäminen on tärkeää osallisuuden vahvistamiseksi, ilmaisun tukemiseksi sekä kouluviihtyvyyden lisäämiseksi. Lapselle ja nuorelle tulee tunne, että hänen työtään arvostetaan. Vitriinit ovat näkyvällä paikalla, niiden käyttö on helppoa ja ne ovat kestäviä. Töitä ripustetaan myös suoraan seinä/lattiapinnoille

Fyysinen turvallisuus huomioidaan rakennuksen tila- ja toiminta-ratkaisuissa, pihojen suunnittelussa, liikenteessä, päivärytmyksessä ja toiminnallisuudessa ikäkaudet huomioiden seuraavasti:

- Rakennuksen riittävät ja tarkoituksenmukaiset tilat tukevat lasten hyvinvointia. Turvallisuuden edistämiseen kuuluu myös tapaturmien ehkäisy.
- Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteettömyys, tilojen valaistus ja akustiikka sekä sisäilman laatu ja siisteys otetaan huomioon oppimisympäristöjä rakennettaessa ja kehitettäessä. Ulko- ja sisätilojen esteettömyys tulee huomioida suunnittelussa (wc:t, luiskat, väljät kulkuväylät, pinnat, porrasaskelmien etureunan kontrastit, akustiikka, opasteet, valaistus, hissi kerrosten välillä jne.). Säädeltävyys kalusteissa lisää myös muunneltavuutta ja sopivuutta eri ikäisille ja eri tilanteisiin.
- Varusteluissa, materiaaleissa ja välineissä huomioidaan turvallisuusnäkökulma. Rakenteiden, materiaalien, kalusteiden ja kiinteiden varusteiden tulee olla kulutusta kestäviä, helposti puhdistettavia sekä ergonomisesti suunniteltuja.
- Sisä- ja ulkotilat ovat selkeitä eikä katvealueita jää. Tällöin tiloja on helppo valvoa. Rakennus on avoin ja valoisa. Ikkunoita/seiniä voi tarpeen mukaan peittää erilaisin kaihdiratkaisuin.
- Talon tekniikassa lukitus ja kameravalvonta on hyvin suunniteltu sekä helposti säädettävä/ muunneltava.
- Toiminnallinen piha on osittain katettu, mikä mahdollistaa virkistytymisen raikkaassa ulkoilmassa myös sateella ja kovassa auringonpaisteessa. kestävä kehityksen ja tulevaisuuden huomioonottaminen kaikessa toiminnassa, hankinnoissa, rakennussuunnittelussa kierrätys huomioitu, lajittelu mahdollistettu kaikissa toimintatiloissa
- Luottamusta turvalliseen tulevaisuuteen lisätään kestävä kehityksen ja tulevaisuuden huomioonottaminen kaikessa toiminnassa, hankinnoissa, rakennussuunnittelussa. Energian säästö ja luonnonvarojen kestävä käyttö ja kierrätys on huomioitu kaikissa toimintatiloissa.

1.2 Jokirinteen toiminta-ajatus

1.2.1 Jokirinteen käyttäjien yhteistyö

Kaikkien Jokirinteen toimijoiden yhteistyö on tärkeää, ja tämän turvaamiseksi:

- Jokirinteessä järjestetään säännöllisesti yhteisiä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia koko henkilökunnalle. Esim. ruokala muokkaantuu kokoustilaksi 200 ihmiselle.
- Kaikki Jokirinteen aikuiset ovat kasvattajia ja uskaltavat puuttua epäkohtiin sekä vaikuttaa asioihin. Tämä mahdollistaa henkisen ja fyysisen turvallisuuden ja yhteisöllisyyden. Rakennusteknisesti otetaan huomioon, että koulussa ei ole hankalasti valvottavia paikkoja.
- Sekä ulkona että sisällä varhaiskasvatus ja koulu vastaavat omien lastensa turvallisuudesta. Alueet on pystyttävä selkeästi rajaamaan erikseen ja tarvittaessa avaamaan yhteiskäyttöön. Esiopetuksen ja luokkien 1-2 rajapinta on joustava. Esiopetuksen ja koulun lapset voivat käyttää samaa pihaa ajoitusta suunnitteleamalla.
- Monialainen oppiminen, yhteisölliset tapahtumat ja teemoittain työskentely suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä eri-ikäisten lasten, opetushenkilöstön ja muun henkilöstön kanssa. Lapset ja nuoret tutustuvat myös työelämää mm. kouluruokalassa, koulun puhtaanapidossa ja huollossa. Muunneltavat tilat antavat vanhemmille lapsille mahdollisuuden opettaa nuorempiaan. Tämä lisää luottamusta ja yhteisöllisyyttä ja antaa pedagogisena menetelmänä opettaville lapsille mahdollisuuden asioiden sisäistymiseen paremmin. Myös pienemmät järjestävät isommille ohjelmaa ja yhteistyötä omista lähtökohdistaan.

1.2.2 Vieraat ovat tervetulleita Jokirinteeseen

Jokirinteen pääsisäänkäynnin löytää helposti ja vahtimestarin tila on sisäänkäynnin lähellä. Sisäänkäynnin läheisyydessä on myös oleskelualue, jossa vierailijat voivat odotella.

Jokirinne on osa ympäröivää yhteiskuntaa ja avoin yhteistyöhön. Sen takia:

- Asiantuntijavierailijoita hankitaan aktiivisesti oppituntien yhteyteen, yhteisiin tapahtumiin ja projekteihin.
- Vanhemmat vierailevat, tutustuvat ja tuovat omaa osaamistaan Jokirinteen arkeen ja juhlaan.
- Nuoriso-, liikunta-, kulttuuri- ja kirjastotoimen kanssa on viikoittaista yhteistyötä.
- Sukupolvien välisiä raja-aitoja madalletaan koulumummu/vaari-toiminnassa.
- Seurat/yhdistykset järjestävät lapsille ja nuorille kerhoja.
- Kansalaisopisto, musiikkiopisto ja seurat vuokraavat tiloja iltakäyttöön ja lapsia on helppo ohjata suunnitelmallisesti harrastusten pariin.
- Monipuoliset liikuntatilat, esiintymislavallinen ruokala, erikoisvarustellut luokat sekä toiminnallinen ja avoin osa pihasta houkuttelevat kuntalaisia myös vapaa-aikana. Iltavahtimestari, sähkölukitus ja kamerat turvaavat toimintaa aktiivisimman toiminta-ajan ulkopuolella.

2 Kasvattajuus, opettajuus ja menetelmät

Uusissa opetussuunnitelmissa sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on keskeisenä teemana oppimiskäsitys, joka korostaa oppilaan/ lapsen roolia aktiivisena toimijana ja oppimista vuorovaikutteisenä tapahtumana. Jotta lapsi uskaltaa toimia ja oppia, on hänen koettava olevansa turvassa. Jokainen aikuinen on Jokirinteessä vastuussa oppimisympäristön turvallisuudesta. Tämä taataan yhteistyöllä ja suunnitelmallisuudella.

2.1 Kasvattajuus on yhteistyötä ja yhteisvastuuta

Jokirinne on moderni, eri ikäluokkia palveleva kokonaisuus. Tällä tuetaan lapsen yhtenäistä oppimispolkua. Eri ikäluokkien toiminnan koordinointi ja pedagoginen tarkoituksenmukaisuus edellyttää suunnitelmallista henkilöstön yhteistyötä. Jokirinteessä on henkilökunnalle rauhallisen suunnittelutyön mahdollistavia soppia, sekä neuvottelutiloja. Monimuotoiset uudet opetusmenetelmät ja tilojen yhteiskäyttö on huomioitu Jokirinteen visuaalisena selkeytenä ja miellyttävänä akustiikkana.

Päiväkodin ja esiopetuksen tilat rakennetaan alkuopetuksen (1 - 2-luokat) välittömään läheisyyteen. Nämä tilat soveltuvat 0 – 8 -vuotiaiden käyttöön tarpeen mukaan, joten tilat ovat monikäyttöisiä, muuntuvia ja turvallisia sekä tukevat vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä. Tilat vastaavat varhaiskasvatuksen nykyisiä toimintatapoja, joissa korostuu osallisuus ja pienryhmätoiminta.

Jokirinteessä **luokanopettaja** toimii paljolti yhdessä muiden saman luokkatason luokanopettajien kanssa siten, että samanaikaisopetus ja oppilaiden joustavat ryhmittelyt ovat mahdollisia kaikilla oppitunneilla. Luokkatasojattelu laajennetaan koskemaan myös kahden luokkatason yhteistyötä (1-2, 3-4, 5-6). Näillä tasoilla on esimerkiksi matematiikassa ja äidinkieliessä samoja aiheita, jolloin käytetään joustavia ryhmittelyjä yli luokkatasorajan. Avautuvissa ja sulkeutuvissa tiloissa oppilaat voivat hakeutua samoja asioita opiskelevien ryhmiin (esim. eriyttäminen ylöspäin ja vertaistutorointi). Oppilaat harjaantuvat itseohjautuviksi ja yksilöllinen oppiminen mahdollistuu. 1 - 6 –luokilla aineyhteistyötä tehdään myös ohi luokkatasojen ja aineenopettajien kanssa.

Siirryttäessä **luokille 7 - 9** oppiaineiden eriytyneisyys ja tiloihin kohdistuvat erityisvaatimukset kasvavat. Erikoisvarusteltujen tilojen tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö suunnitellaan tarkasti yhteistyössä opettaja-asiantuntijoiden kanssa. Aineet joiden tarpeet ovat samankaltaiset ja yhteistyö luontevinta sijoitetaan samaan osaan taloa. Näissä erikoistuneissa talon osissa on riittävä varustelutaso, mutta ne pystytään tarvittaessa rajaamaan siten, että työskentelyssä on mahdollisimman vähän häiriötekijöitä. Rajaamiseen tarvittavat elementit voivat vaihdella aina paloturvallisista seinistä liikuteltaviin kirjahyllyihin.

2.1.1 Tilat tukevat yhteistyötä, mutta turvaavat tarvittaessa myös yksityisen työrauhan

Jokirinne on esteetön. Tilat ovat pääsääntöisesti kaikille sopivia huolimatta siitä, minkälaisesta tuen tarpeesta on kyse (esim. valaistus ja äänet aistiyliherkkien näkökulmasta). Hyvin suunniteltu akustiikka, säädeltävä valaistus, harmoninen värimaailma, ympäristön jäsentely kontrastien, vaikka värikoodien avulla sekä tilojen ja reittien selkeys luovat turvallisuutta sekä tukevat lapsen ja koulun aikuisten omaa toiminnanohjausta (vrt. sairaaloiden perinteinen reitti-/värikoodisto).

Uuden päiväkodin rakentamisessa huomioidaan monikäyttöisyys ja muunneltavuus. Rakennuksen elinkaaren aikana ryhmien koot ja ikäjakauma saattavat vaihdella. Tilat tulee suunnitella siten, että niissä voidaan toteuttaa monenlaista pedagogista toimintaa (leikki, musiikki, kuvataide, käsityö, draama, tutkimusprojektit). Jotta tilojen muunneltavuus lisääntyy, huomioidaan kaikissa tiloissa eri ikäiset käyttäjät (0 - 8 -vuotiaat). Tilat rakennetaan siten, että päiväkodin tiloja on helppo muuttaa koulun tiloiksi ja päinvastoin, kuitenkin huomioiden alle 2-vuotiaiden lasten erityistarpeet. Siltaa esiopetuksen ja alkuopetuksen välillä tulee rakentaa myös tilallisesti siten, että vuorovaikutus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen välillä on saumaton.

Päiväkotiryhmät on sijoitettu siten, että ryhmien akustinen eristäminen muista ryhmistä ja yhteistiloista on mahdollista. Tilat mahdollistavat lasten jakautumisen eri kokoiisiin ryhmiin sekä sopimisen erilaisiin tilanteisiin: samaan aikaan voi olla meneillään rauhallinen lukuhetki, keskustelu vanhempien kanssa ja äänekäs liikuntahetki. Jakoseinien lisäksi on hyvä olla käytettävissä akustisia siirrettäviä sisustusseiniä/ kalusteita, jolloin tilaa voidaan jakaa entisestään. Päiväkodin ja esiopetuksen tiloissa on huomioitu eri tahdissa ja eri tavoilla oppivat lapset ja yksilöllisen tuen antamisen mahdollisuus. Tästä syystä pienryhmätilat sijoitetaan ryhmien käytössä olevien tilojen välittömään läheisyyteen.

1 – 6 -luokilla sijoitetaan ensisijaisesti luokkatasot lähelle toisiaan, jotta samanaikaisopetus ja joustavat ryhmittelyt mahdollistuvat. Luokkatasoilla on omat kotitilat. Kotitilassa jakaannutaan yhteisen suunnitelman mukaan eri tavoin jaettavissa oleviin muunneltaviin ja monipuolisiin opetustiloihin. Luokkatasotiloissa on riittävät eriytystilat, opettajien itsenäisen työskentelyn ja pienet neuvottelut mahdollistavat tilat sekä säilytys- ja varastotilat. Muunneltavat seinät/rajaavat elementit ovat helppokäyttöisiä.

1 - 2 luokkien kotitilat ovat osin toiminnallisessa yhteiskäytössä esikoululaisten ja päiväkodin kanssa. 1 - 2 luokkien kotitilassa on myös enemmän kiinteästi rauhallisiksi sulkeutuvia tiloja kuin muissa luokkatasojen kotitiloissa.

1 - 6 luokat käyttävät koko koulun yhteisiä aineopetuksen tiloja (musiikki, käsityö, luonnontieteet, kuvataiteen erityistekniikat), mutta kotitiloissa tapahtuu silti esim. pääosa kuvataiteen opetuksesta, mikä on otettu huomioon mm. lattiamateriaaleissa sekä vesipisteiden ja työtasojen sijoittelussa.

1 - 6 luokkien käytössä on yhteisiä opettajien varastoja, joissa on harvemmin tarvittuja oppiaineiden materiaaleja ja tarvikkeita. Tämä helpottaa ideoiden jakoa ja karsii päällekkäisyyttä hankinnoissa.

3 - 6 -musiikkiluokat toimivat osana luokkatasonsa yhteistyötä, mutta myös yhteistyössä toisten musiikkiluokkien kanssa. Jokirinteessä tilojen suunnittelu turvaa musiikkiluokkien yhteistyön ensisijaisesti luokkien 3 ja 4 sekä 5 ja 6 kotitiloissa ja niiden välillä. Lisäksi Jokirinteessä on kaksi toisistaan erillistä, äänieristettyä ja akustoitua musiikkiluokkaa. Toinen pääsääntöisesti 7. - 9.-luokille ja toinen 1. - 6. -luokille. Välineistöllä on yhteinen varasto ja musiikkitilat avautuvat juhlatilaan **eli liikuntasaliin**.

1 - 2 -luokkalaiset käyttävät koulun pientä, erillistä **liikuntatilaa**, mutta 3 - 6 -luokat **isoa liikuntasalia**. Liikunnanopettajien työ- ja sosiaalitytöt sekä liikuntavälineiden varastot palvelevat kaikkia koulun toimijoita. Iso liikuntasali toimii koulun juhlatilana. Näyttämöratkaisuna on **käännettävä tai kahteen suuntaan avautuva ja nouseva näyttämö**, joka on normaalisti/nouseva osa musiikin opetuksen tiloja. Myös **näytelmävarasto** sijaitsee ison liikuntasalin varastojen yhteydessä.

Pienryhmien / erityisluokkien yhteisten tilojen on olennaista sijoittaa keskeisillä paikoilla – näin on helppoa toteuttaa yhteistyötä ja hyödyntää kunkin osaamisalueita matalalla kynnyksellä sekä käyttää materiaaleja ja apuvälineitä tehokkaasti. Opettajat pystyvät jalkautumaan keskeiseltä paikalta moduuleihin ja toisaalta osa-aikaisesta erityisopetuksesta nauttivat oppilaat löytävät yksilöllisen tuen pariin helposti. Keskitetystä tuen moduulista käsin myös koulunkäyntiavustajien joustava sijoittelu on mahdollista. 1-6 luokkien tilat sijaitsevat lähellä erityisopetuksen moduulia. Koska 7-9 luokilla kielet ja matematiikka ovat aineita, joista osa-aikaista erityisopetusta paljon tarvitaan, sijaitsevat näiden aineiden tilat lähellä laaja-alaisten erityisopettajien tiloja. Tämä mahdollistaa tarvittaessa nopean ja joustavan tuen oppilaille.

1 - 6 :n kaksi ja 7 - 9 luokkien kuusi pienryhmää (ml. joporyhmä) sijaitsevat myös siten, että oppilaiden integrointi ikätasoisten oppilaiden kanssa on luontevaa.

Kaikissa **aineopetuksen** moduuleissa on opettajille työ-, neuvottelu ja varastotilaa.

Aineopetuksessa tarvitaan muunneltavuutta mutta myös selkeästi rajattuja luokkaopetustiloja, joita voidaan käyttää joustavasti eri aineiden opettamiseen. Esim. matematiikassa perustaidot tulevat rauhassa laskemalla. Aineryhmätiloissa opetettaviin aineisiin ja asioihin liittyvä materiaali tuo tunnelmaa. Opetuksen toteuttaminen on mielekäästä, kun on aineryhmätukikohta, josta oppilaat hajautuvat opiskelemaan, jossa kohtaa kollegat, pystyy yhdessä suunnittelemaan opetusta ja keskitetysti säilyttämään välineitä/materiaalia. Kaikki tavarat ja välineet ja aineistot eivät voi kulkea mukana ympäri koulua hektisessä arjessa. Tukikohta-ajattelu on työssä jaksamisen ja ergonomian kannalta ensiarvoisen tärkeää.

Kokeellisille luonnontieteille (BI, KE, FY) on yhteinen moduuli. Laboratorio- ja varastotilat vaativat erityisjärjestelyjä, jotka on syytä keskittää. Luonnontieteiden laboratorioiden läheisyydessä on myös normaaleja luokkatiloja pohjustavien ja kokoavien luentotyyppisten luonnontieteellisten opetushetkien pitoon ja matematiikan opetukseen. Terveystiedon opetusta sijoitetaan myös biologian välineistön ääreen.

Maantiedon, historian, yhteiskuntaopin, uskonnon ja oppilaanohjauksen luontevat isot yhteiset maailmaa ja yhteiskuntaa selittävät kokonaisuudet hyötyvät läheisyydestä ja yhteisistä varastotiloista. Aineisiin liittyvällä rekvisiitilla luodaan luokkahuoneisiin kodikkuutta ja mahdollisuutta passiivisesti omaksua näiden tieteenalojen käsitteistöä ja yhteyksiä maailman ymmärtämiseen.

Suomen kielen AI-S2 -oppiaineiden sekä **valmistavan opetuksen** opettajien välinen yhteistoiminta, joustava ryhmittely ja opettajien erilaisten vahvuuksien hyödyntäminen opetuksessa mahdollistuu yhteisessä moduulissa. Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulun välillä on tiivistä. Muuntuvat tilat, jotka mahdollistava niin täydellistä rauhaa edellyttävät työt kuin esittävän sanataiteen projektit. Yhteinen varasto mahdollistaa hankittujen tarvikkeiden sekä välineiden tehokkaan käytön.

Kotitalouden luontaisia toiminnallisia yhteistyökumppaneita ovat biologia, terveystieto, kemia, käsityö ja kuvataide. Tekstiilityön ja kuvataiteen kanssa on yhteinen tekstiilihuoltotila. **Ruokala** on lähellä kotitalouden tiloja, koska oppilaiden osallisuus näkyy myös mm. tarjoilujen järjestelyssä.

Uuden opetussuunnitelman mukainen **käsityön** opetus edellyttää tiivistä yhteistyötä teknisen ja tekstiilityön välillä. Kaikki Jokirinteen käsityön tilat sijaitsevat vierekkäin siten, että välissä on yhteinen suunnittelutila, mikä mahdollistaa samanaikaisopetuksen, suunnittelun, robotiikan ja dokumentoinnin ja valmiiden töiden esittelyn.

Kuvataide tekee yhteistyötä useiden muiden oppiaineiden kanssa esimerkiksi laaja-alaisilla valinnaiskursseilla. Tiloja voi tarpeen mukaan muunnella tulevaisuuden tarpeiden sekä erilaisten projektien tarpeisiin, esimerkiksi eri-ikäiset oppilaat voivat toteuttaa yhteisiä produktioita. Ateljeessa toteutetaan yhteisiä lavastuksia oppilasesityksiin ja juhliin. Mediastudiossa järjestetään oppiaineita yhdistäviä mediakursseja esim. äidinkielen ja musiikin kanssa, sekä editoidaan eri oppiaineissa kuvattua materiaalia. Muotoilun alalla on yhteistyötä käsitöiden kanssa. Oppilastöiden esille laittaminen on helppoa, selkeää ja turvallista kun kuvataiteen tilat sijaitsevat lähellä yhteisiä aula- tai oleskelutiloja.

Ruokala on **monelle oppiaineille** käytössä olevaa tilaa ruoka- ja siivousaikoja lukuun ottamatta. Ruokahetken rauha on turvattu riittäväillä ruoanjakelu- ja astianpalautuspisteillä sekä kun jonotus on luontevaa. Ruokalan saa jaettua tarvittaessa pienempiin lohkoihin ja varattua ne arjen projekteihin. Ruokalassa on esitystekniikka ja esiintymistilaa pieniä juhlia ja tapahtumia varten.

Lisäksi osa moduuleista on varustettava siten, että niissä voidaan pitää **pienimuotoisia luentotilaisuuksia / juhlia noin 200 lapselle**.

2.1.2 Moduulit kuvina

varasto

henkilökunta

"suljettu" tila

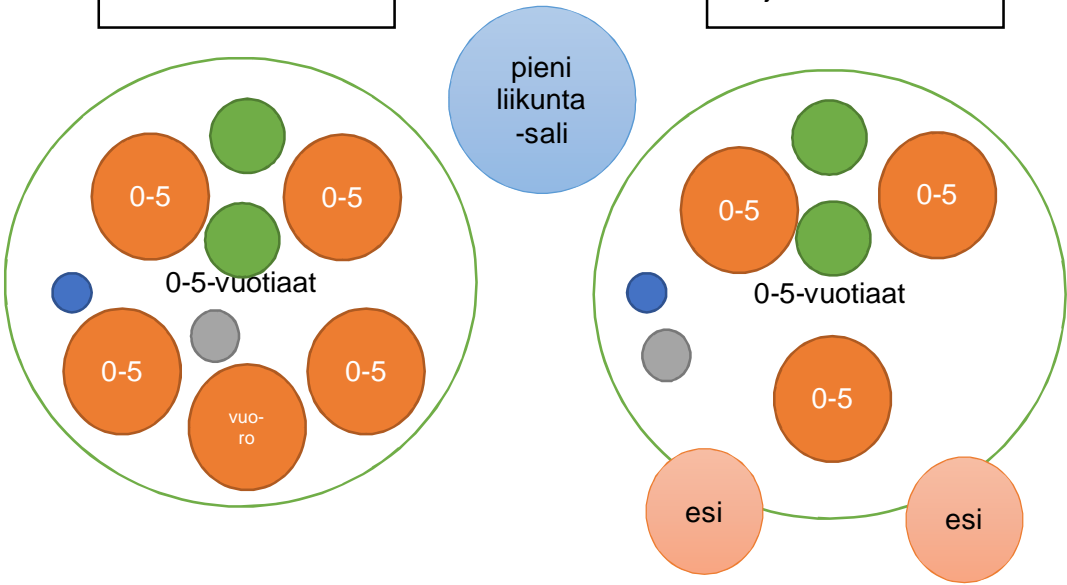
pienitila

avotila / akustisesti ja visuaalisesti rajattavissa

Esiopetuksen tilat ja pieni liikuntasali on piirretty sekä varhaiskasvatukseen että koulun puolelle. Ne ovat kuitenkin samat tilat.

Pienten moduuli

Isojen moduuli

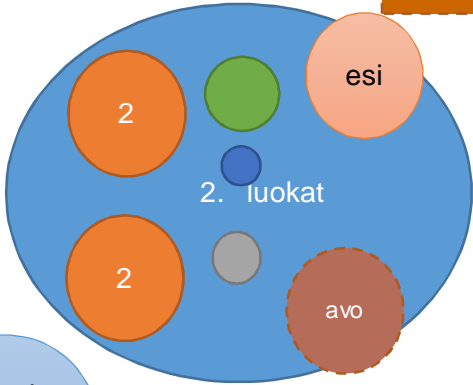
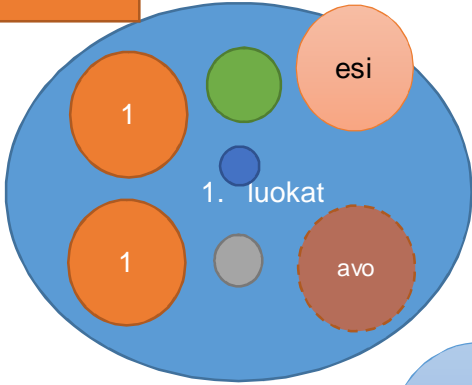
varasto

henkilökunta

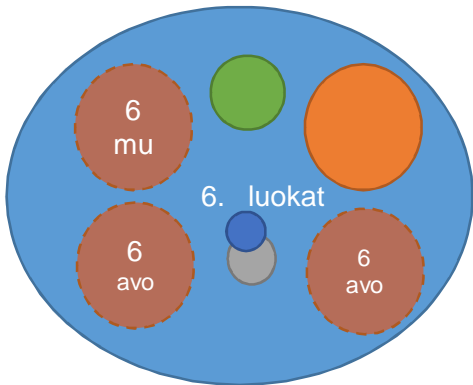
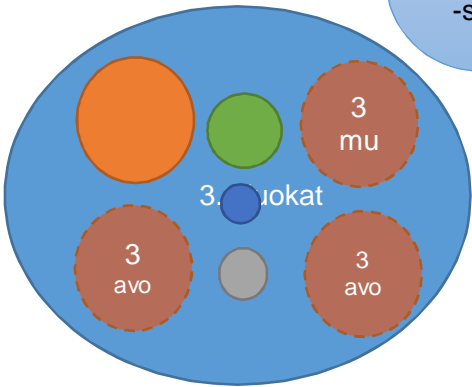
"suljettu" tila

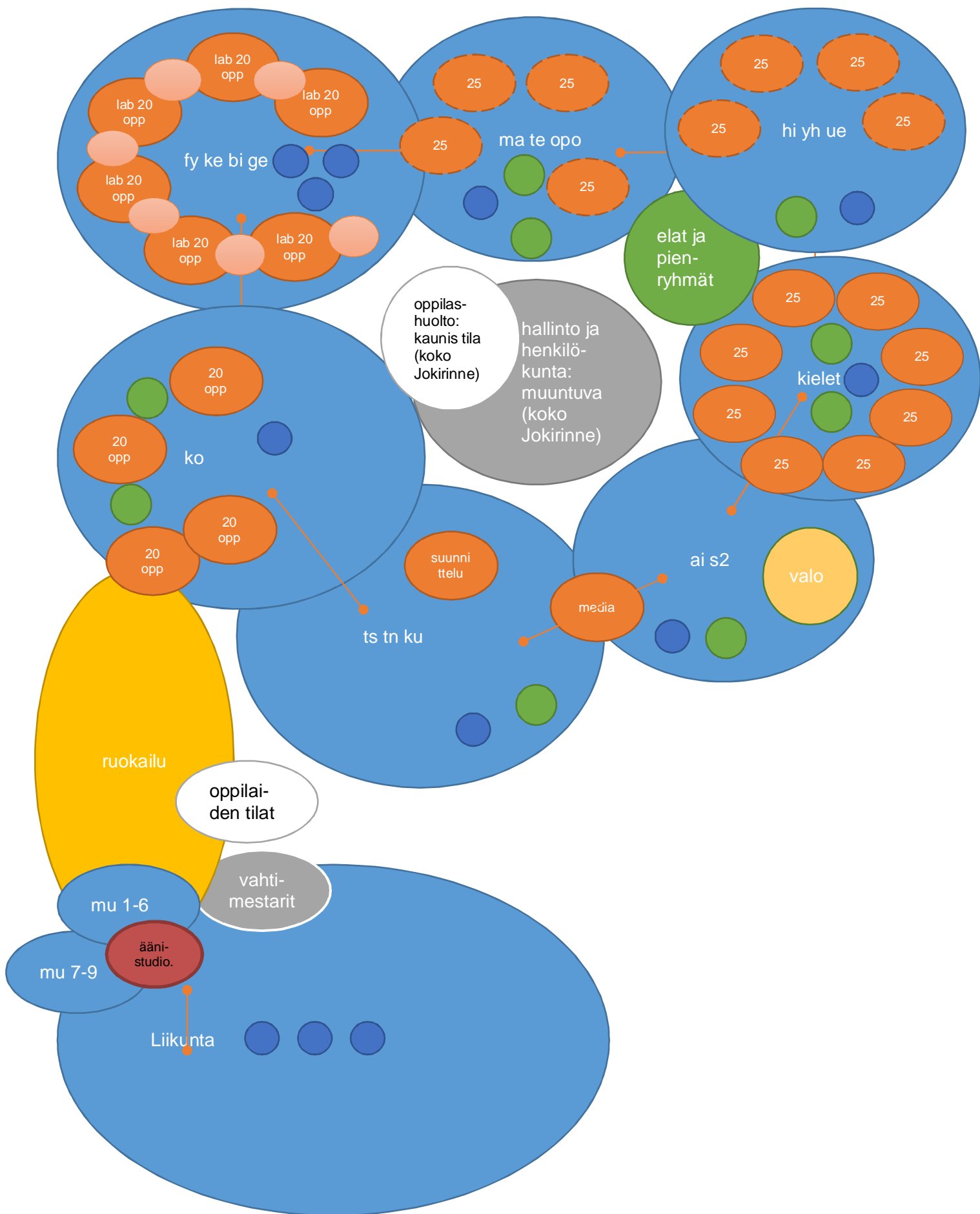
pienitila

avotila / akustisesti ja visuaalisesti rajattavissa

pieni liikunta-sali

2.2 Jaksotus, palkitus ja päivän aikataulut palvelevat opetussuunnitelmien toteuttamista ja tilojen tehokasta käyttöä

Varhaiskasvatuksen tilat on varattu Jokirinteen omaan käyttöön klo 6 - 18. Ympäri vuorokautisen hoidon tilat ovat käytössä 24/7. Koulun puolella tilat vapautuvat ulkopuoliselle käytölle yleensä klo 17.

0 - 12 -vuotiaiden kouluun **saapumiset ja lähtemiset** sekä kaikkien lasten **ruokailu** suunnitellaan **portaittaiseksi** siten, että tiloja voidaan käyttää tehokkaasti moniin tarpeisiin päivän mittaan.

Perusopetuksen oppiaineiden sisäisen ja toisaalta ilmiöpohjaisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien onnistuminen ja uuden opetussuunnitelman toteuttaminen vaatii lukujärjestysteknisesti **jaksotuksen suunnittelua ja oppiainekokonaisuuksien palkittamista**. Jaksotus ja palkitus pohditaan yhdessä opettajien kanssa keväisin uutta lukuvuotta varten ottaen huomioon myös muut resurssit (esim. kirjatarpeet, jotka isossa koulussa ovat merkittävä kuluerä). Yhteisten oppituntien suunnittelulle varataan yhteinen aika lukujärjestykseen. Opettajat tekevät yhteistyötä ja muodostavat monialaisia kokonaisuuksia mahdollisuuksien mukaan kuitenkin myös lukujärjestyksen spontaanisti mahdollistamista monialaisista kombinaatioista.

Oppituntien pituus voi olla myös eri luokkatasosta riippuen. Toiminnallisuuden lisääntyminen edellyttää usein pidempiä kuin 45 minuutin oppitunteja.

Luokkataso-opetus **luokilla 1 - 6** mahdollistaa samanaikaisopetuksen, oppilaiden ryhmittelyn eri tavoin sekä yhteisten tilojen monipuolisen käytön. Lukujärjestyksen palkituksella luokkatasoyhteistyö varmistuu ja ympäri vuoden tarjoutuu aikaa projekteille, ilmiöille ja retkille.

Kielten ja matematiikan opetuksen palkittaminen mahdollistaa joustavan ryhmittelyn **luokkatasoilla 3 - 9**. 2 - 4 opettajan ja luokan/ ryhmän malli mahdollistaa helposti muunneltavissa tiloissa eri perustein jaetun ryhmittelyn ja opettajien erillis- ja samanaikaisopetuksen eri kokoonpanoin.

Pienryhmäoppilaille määrätään lukujärjestykseen palkittamalla yhteistyöluokka yleisopetuksen ryhmän kanssa **luokkatasoilla 1 - 9**. Palkitukset ja resurssien käyttö suunnitellaan erityisopettajan ja aineenopettajan/ luokanopettajan yhteistyönä.

Yläkoulussa on luontaisia esimerkkejä palkitustarpeista ovat käsityön, kuvataiteen ja kotitalouden välillä. Monialaisia luontaisia kokonaisuuksia kotitalouden kanssa syntyy myös kemian, biologian ja kotitalouden kesken. Suosittuja näytelmäprojekteja varten **ilmaisutaidon** ryhmien opettaminen äidinkielen ja taito- ja taideaineiden (esim. kuvataide, musiikki, liikunta, tekstiilityö) kanssa yhteistyönä vaatii palkitusta. **Oppilaanohjaustuntien** palkitus luokkatasoittain mahdollistaa vierailijoiden tehokkaan hyödyntämisen sekä ohjauksen ja opetuksen eriyttämisen kiinnostuksen mukaan.

3 Jokirinteen moduulit ovat toiminnallisia kokonaisuuksia

3.1 Soluista ja moduuleista koostuvan oppimiskeskuksen periaatteita

Oppimiskeskus jakautuu toiminnallisiin kokonaisuuksiin, moduuleihin, joilla on kullakin erityistarpeensa. Moduulit voivat rakentua hyvin erilaisista tiloista, joita voidaan kutsua myös soluiksi. Yhteinen piirre kuitenkin moduulin sisällä on muunneltavuuden periaate ja toiminnallisuuden mahdollistaminen.

Toiminnallisuus tarkoittaa esimerkiksi oppimisleikkejä ja -pelejä, toimintapisteitä, retkiä, tutustumiskäyntejä, opiskelua yhdessä erilaisissa ryhmissä, erilaisia ryhmätöitä ja projekteja. Toiminnallisuus mahdollistuu:

- muunneltavissa ja visuaalisesti rikkaissa tiloissa
- tilojen ja -kalusteiden muunneltavuudesta ja säädeltävyydestä
- laitteiden ja välineistöjen monipuolisuudesta ja säilytystilojen ja varastojen riittävydestä
- kun opetustilat ovat kalustuksen suhteen avarat

- e) kun on erikseen säilytystilaa lasten ja nuorten kirjoille, muille tavaroille ja laukuille
- f) kun tietoteknologiset ratkaisut ovat varmoja ja nykyaikaisia
- g) akustisesti miellyttävissä tiloissa, joissa melu ei häiritse.

Toiminnallisuutta edistävät Jokirinteessä myös erilaiset ryhmä- ja luokkahuoneiden ulkopuoliset tilat: liikunnallisuutta tukevat taukotilat ja piha sekä pihaleikkivälineiden lainaamo, nuotiopaikka pihalla, leikkimökki, kasvihuone, siisti jätehuoltokatos komposteineen, oppilaskunnan kioskki sekä monipuoliset laitteet, materiaalit, tarvikkeet ja pelimahdollisuudet.

Jokirinne on kengätön oppimiskeskus. Tämä edellyttää, että sisääntuloja on monia. Näin kenkien jättäminen sujuu ruuhkatta. Jokirinteessä on riittävästi lukittavia lokeroita, joihin lapset voivat jättää tavaroi- taan. Luokkien 7 - 9 oppilaat jättävät lokeroihin myös ulkokenkänsä. Aineopetukseen siirryttäessä oppi- laiden liikkuvuus lisääntyy, joten lokeroiden on oltava keskeisellä paikalla. Riittävän julkisella paikalla niitä ei rikota ja kameravalvonta kohdistetaan niihin.

Jokaisessa moduulissa on muuntuvat toiminta- ja opetustilat sekä eriytykseen pieniä äänieritetyjä tiloja. Moduuleissa on työ- ja pienneuvottelutilaa sekä riittävästi säilytys- ja varastotiloja niin aineryhmien kuin opettajien henkilökohtaisille tarvikkeille ja materiaaleille. Töitä ja tarvikkeita ei tuoda henkilökunnan yhe- teiseen taukotilaan, ”opettajainhuoneeseen”.

Moduuleissa oleskelulla on selkeät toimintasäännöt. Tilat ovat avarat ja yhtenäiset, helposti valvottavat, ympäristö rauhallinen ja meluton. Paikalla on aina riittävästi turvallisia aikuisia.

Oppilasdemokratian toimintahuone on helppo saavuttaa mistä tahansa moduulista lähtien. Jokirin- teessä on myös kodikas sisätakkatila, jonka opettaja voi varata ryhmälleen rauhalliseen työskentelyyn.

Jokirinteen koulu kokonaisuudessaan on kuvataiteen, arkkitehtuurin ja muotoilun havainnointi ja -ope- tustilaa. Opiskelijat perehtyvät tiloihin ja taideteoksiin opiskeluvuosiensa aikana ja ne luovat mielenkiin- toa ja merkityksellisyyttä koulutilaan sekä avaavat taiteen kautta näkökulmia todellisuuteen.

3.2 Hallinnon ja oppilashuollon moduuli sekä oppilaskunnan tila

Keskellä taloa sijaitsee näkyvästi **hallinnon tila**, jossa on hallinnon työntekijöiden tilojen lisäksi tilavat ja toimivat koko henkilökunnan tauko/sosiaalitulat sekä neuvottelutiloja. Jokirinteessä kokoaikaisesti työskentelevillä hallinnon työntekijöillä on omat huoneet. Osa-aikaisesti Jokirinteessä työskentelevien aikatauluilla varmistetaan, että myös heillä on rauhallinen työhuone käytössään. Ulkopuolisille tera- peuteille on myös varattava työskentelytilat niihin terapiaoihin, joita ei voi integroida lapsen / oppilaan arkeen.

Rakennukseen varataan asianmukaiset tilat myös henkilökunnan käyttöön. Henkilökunnalle ja vanhem- mille suunnitellaan toimivat kokous- ja ryhmäkeskustelutilat koko oppimiskeskuksen tarpeet huomioon ottaen. Rakennuksen toisessa kerroksessa on koko oppimiskeskuksen henkilökunnan taukotila ja työ- huoneita.

Viihtyisät **oppilashuollon ja moniammatillisen yhteistyön tilat** ovat hallinnon lähellä. Oppilashuollon palveluihin meno tapahtuu vaivattomasti ja huomaamattomasti. Työntekijöiden omilla äänieristetyillä huoneilla ja riittäväillä hallinnon ja opettajien kanssa yhdessä käytössä olevilla neuvottelutiloilla taataan yksityisyys tukea hakeville oppilaille ja heidän perheilleen.

Esiopetuksen oppilashuollolle ja varhaiskasvatuksen erityisopettajalle (1 - 2 työtilaa) on varattu työtilaa hallinnon ja erityisopetuksen moduulissa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tiloissa huomioidaan myös terapeuttien tilankäyttötarpeet.

Erityisesti **terveydenhuollon** palveluita varten oppilashuollon tiloissa on riittävästi säilytys- ja varastoti- laa. Lepohuoneet oppilaita varten ovat erilliset tilat, mutta helposti valvottavissa.

Kaikissa hallinnon ja oppilashuollon tiloissa on esitystekniikka.

Hallinnon ja oppilashuollon henkilöstön tiloissa on pakoteiden suunnittelu keskeistä.

Oppilaskunnan tiloissa ruokalan läheisyydessä (2 kpl) on riittävästi nykyaikaista tekniikkaa. Lapset auttavat myös henkilökuntaa esimerkiksi tietoteknisissä asioissa. Tätä varten osa oppilaskunnan tiloista muodostaa ”gurukahvilan”.

Oppilaskunnan kahvilatila on lähellä ruokalaa, jotta sitä voidaan iltaisin käyttää myös kuntalaistoiminnassa.

3.3 Varhaiskasvatuksen moduulin erityispiirteet

Varhaiskasvatus toteutuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutena, jossa kokonaisuus painottuu eri tavoin eri ikäisillä lapsilla. Jokirinteen oppimiskeskuksessa on 10 päiväkotiryhmän päiväkotitilat (n. 240 varhaiskasvatuspaikkaa), josta varataan esiopetukseen 2-4 ryhmää. Esiopetuksen tilat ovat alkuopetuksen lähellä. Henkilökunnan määrä on n. 50. Päiväkotirakennus on kaksikerroksinen. Päiväkotiryhmät asettuvat kahteen kerrokseen siten, että pienimmät lapset, ympärivuorokautisen ryhmän vauvat ja avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan tilat sijaitsevat ensimmäisessä kerroksessa, ja isompien lasten ryhmät ja esiopetusryhmät sijaitsevat toisessa kerroksessa. Päiväkotiryhmät on sijoitettu kerroksissa siten, että ryhmien akustinen eristäminen muista ryhmistä ja yhteistiloista on mahdollista.

Päiväkoti on lapsen mittakaavainen ja kullakin ryhmällä on omat kotoiset tilansa ja myös yhteiset tilat, torit. Tilojen suunnittelussa korostuu toiminnallisuus ja joustavuus, leikillisuus ja mielikuvitus. Toiminnot on kuitenkin jaettu siten, että pohjaratkaisu on selkeä. Erikokoiset tilat mahdollistavat erityyppisiä, muunneltavia oppimisympäristöjä. Varastotilojen sijoittelussa ja mitoituksessa otetaan huomioon niiden sujuva käytettävyys.

Siirtymistilanteiden helpottamiseksi eteistilat ovat käytännölliset ja jokaisen lapsi löytää omat vaatteet ja jalkineet helposti. Kuraeteisessä on tarpeeksi tilaa vaatteiden ripustukseen ja kuivaukseen. Vaatteiden huuhtelu on helppoa ja nopeaa. Kuivauskaappeja on tarpeeksi tai vaatteet kuivataan kuraeteisessä jollakin muulla tavalla (esim. lattialämmitys, erikseen kytkettävä lämpöpuhallin). Eteistilassa on toimiva naulakkoratkaisu lasten vaatteiden ja tavaroiden säilytykseen. Myös kasvattajien ulkovaatteiden säilytykselle on omat naulakkonsa. Eteisaula ei ole perinteistä käytävää, vaan osa laajenevaa, toiminnallista tilaa, jossa on mahdollisuus leikkiä, tutkia ja liikkua. Se toimii myös kohtaamispaikkana eri-ikäisille lapsille, vanhemmille ja henkilökunnalle.

Uusi päiväkotitilat mahdollistaa lapsille sekä varhaiskasvatuslain että perusopetuslain (esiopetus) mukaisen toiminnan, joka sisältää monipuolista liikkumista, musiikkia, kuvataidetta, kädentaitojen harjoittamista, tieto- ja viestintäteknologian käyttöä ja yhteisöllistä oppimista. Lapsilla on mahdollisuus lepoon, monipuoliseen ravintoon sekä leikkiin ja fyysiseen aktiivisuuteen sisällä ja ulkona.

Monipuolisten työtapojen käyttö edellyttää, että oppimisympäristöissä on riittävästi erilaisia leikkiin, tutkimiseen ja oppimiseen soveltuvia materiaaleja, havainto- ja työvälineitä sekä mahdollisuuksia käyttää tieto- ja viestintäteknologian välineitä ja tekniikkaa. Toimivat oppimisympäristöt tarjoavat tilaisuuksia eriyttää lasten työskentelyä. Lasten halu kokeilla ja opetella vahvistuu, ja heille syntyy luottamus siihen, että he pystyvät oppimaan uutta. Lapsilla on mahdollisuus tutkia maailmaa kaikilla aisteillaan ja koko keholleen. Oppimisympäristöt tarjoavat lapsille vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, monipuoliseen ja vauhdikkaaseen liikkumiseen, leikkeihin ja peleihin sekä rauhalliseen oleiluun ja lepoon. Lasten ideat, leikit ja heidän tekemänsä työt näkyvät oppimisympäristöissä.

Ohjattu ja lasten omaehtoinen leikki sekä havainnolliset, lasten aktiivisuutta ja luovuutta edistävät työtavat ovat olennainen osa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa. Suunnittelussa otetaan huomioon, että tilat ovat leikilliset ja luovat. Päiväkotitilat rakennetaan tiloja, jotka ruokkivat mielikuvitusta, innostavat, aktivoivat erilaisiin lapsille ominaisiin tapoihin toimia: leikkiä, liikkua, tutkia ja ilmaista erilaisin

tavoin. Tilojen kalustus suunnitellaan siten, että lasten on mahdollisuus myös muokata ympäristöä omiin leikkeihin, tutkimuksiin ja oppimiseen tarkoituksenmukaisella tavalla. Lasten käytössä on liikuntaan tarkoitettu sisätila, jossa on välineitä lasten käyttöön myös omaehtoisten leikkien ja liikunnan aikana. Ko. tilan yhteyteen rakennetaan riittävä varastotila erilaisille välineille. Käytävien sijasta liikkuminen tapahtuu toiminta-aulojen kautta ja kaikki mahdolliset tilat ovat oppimista varten.

Päiväkodin piha-alueella on liikuntaan ja liikunnallisiin leikkeihin innostavia välineitä ja telineitä. Piha on kiinnostava ja maastoltaan monipuolinen ja siellä on välineitä ja mahdollisuuksia erityyppiseen rakenteluun (majat, tilat). Piha liittyy ikkunoiden kautta sisätiloihin ja nämä muodostavat yhdessä visuaalisen kokonaisuuden.

Käytännön esimerkkejä oppimisympäristöihin:

- pienryhmätoiminnan tilojen on lisättävä vuorovaikutusta
- tiloissa on luonnon valoa ja puupintoja, tilojen ääni- ja värimaailma on harmoninen
- erilaiset oppijat otetaan huomioon tilojen suunnittelussa
- näyttelytilaa lasten taidenäyttelyille (seinäpinnat, vitriinit), näyttämö (salissa)
 - putkiloita ja reikiä oviin ja seiniin esim. " kissaluukut" oviin, liikkumiseen innostavia ratkaisuja
 - toimintakulttuurin moninaisuus mahdollistuu, kun on tilaa tutkimiselle, projekteille, niiden esittämisille ja monien aistien tutkimiselle
- pedagogiikka on vahvasti mukana, pieniä soppia keskusteluille ja pienryhmille
- pihapedagogiikka kehittyy ja muuttuu, tutkimista myös ulkona
- puolapuita, keinoja, renkaita, köysiä on muuallakin kuin liikuntasalissa

Toiminta pedagogisesti tarkoituksenmukaisissa ryhmissä edistää lasten ja henkilöstön keskittymistä sekä lapsilähtöistä toimintaa. Oppimisympäristö mahdollistaa kiireettömän toiminnan keskittymistä edistävässä ympäristössä. Lapsen hyvinvointia edistetään antamalla päivän aikana mahdollisuus rauhoittumiseen ja lepoon. Luovuutta kannustetaan erilaisilla esteettisillä ratkaisuilla. Tilat antavat lapselle myös mahdollisuuksia löytää itselleen sopivia keinoja hallita erilaisia tunnetiloja ja rauhoittua. Oppimisessa käytetään ajanmukaisia teknologioita, muunneltavia ja joustavia tilaratkaisuja kalusteineen ja välineineen sekä vaihtelevia työtapoja. Kestävää elämäntapaa tukee myös se, että monia välineistöjä ei tarvita, kun ne ovat helposti siirrettävissä tilasta toiseen.

Tilat suunnitellaan niin, että pitkäkestoinen leikki mahdollistuu. Kun ruokaillaan ruokailuun varatussa tilassa, ei leikkejä tarvitse siivota ryhmistä. Myös taiteen eri muotojen työstämiseen, esittämiseen ja esillepanoon sekä taide- ja tutkimusprojekteille varataan ja/tai varustetaan tiloja. Osittain käytetään koulun erityisvarusteltuja tiloja.

Moniammatillinen yhteistyö (LTO, LH, ELTO, LO, EO) turvaa lapsille mahdollisuuden oppia ja kasvaa omien edellytystensä mukaisesti varhaiskasvatuksesta alkuopetukseen. Inklusio on pääperiaate, mutta tilat ovat muunneltavissa siten, että esi- ja alkuopetuksen oppilaille voidaan vuosittain muodostaa lasten tarpeiden mukaiset yhteiset pienryhmät, mikäli lapsen erityisen tuen tarve on niin suuri, ettei lapsi voi vielä olla yhdessä suuren ryhmän kanssa. Tämä otetaan huomioon myös henkilöstöresursseissa. Tilan tulee olla keskeisellä paikalla, että päivittäinen integrointi yleisopetukseen mahdollistuu lapsen kykyjen mukaan.

Wc-tilat tukevat sitä tavoitetta, että lapset oppivat huolehtimaan omasta siisteydestään itsenäisesti. Lisäksi osassa WC-tiloista on tila suurehkolle hoitopöydälle ja isolle pesualtaalle, jotka ovat tärkeitä 1 - 2-vuotiaiden lasten hoidossa.

Jokaisella lapsiryhmällä on niin sanottu *kotialueensa (kotihuoneensa)*, jossa kokoonnutaan, leikitään, pelataan ja toimitaan monipuolisesti niin pöydän äärellä kuin lattialla. Ainoastaan pienten, alle 3-vuotiaiden ryhmiin varataan ruokailuja varten tarvittavat määrät pöytiä ja tuoleja, muutoin ryhmätiloja ei ylikalusteta, jotta lapsille jää tilaa toimia, liikkua ja leikkiä.

Lepohuoneet sijoitetaan siten, että tarvittaessa kaksi lepohuonetta voidaan yhdistää kahden ryhmän yhteiseen käyttöön. Lepohuoneiden väliin tarvitaan väliovi tai hyvin ääntä eristävä, helppokäyttöinen siirtoseinä. Lepoaikojen ulkopuolella tilaa käytetään leikki- ja liikuntapaikkana, joten tilaan voi suunnitella esimerkiksi kattoon kiinnitettäviä liikuntavälineitä. Kaappisänkyjä varataan jokaiselle nukkujalle siten, että kasvattaja pääsee jokaisen vuoteen viereen ainakin toiselta puolelta.

Ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa on päiväkodin muita yhteisiä tiloja, joita voi käyttää pienryhmätoimintaan. Nämä tilat on sijoitettu siten, että tiloja voi käyttää häiritsemättä varsinaisten päiväkotiryhmien toimintaa. Nämä pienryhmätilat on tarkoitettu monipuolista käyttöä varten, jotta ne sopivat lasten työskentelyyn sekä keskustelujen ja kokousten järjestämiseen. Osa pienryhmätiloista varustetaan taiteen, käsityön ja ilmaisun eri tarkoituksiin.

Ensimmäisessä kerroksessa on päiväkodin toiminnan kannalta keskeiset yhteistilat: sali liikuntaa, leikkejä ja ryhmien yhteisiä kokoontumisia ja esityksiä varten sekä päiväkodin yhteinen aulatila, jota käytetään myös 3 – 5 -vuotiaiden lasten ruokailuissa. Pienimmät 1 – 2 -vuotiaat lapset syövät omissa ryhmissään. Esikoululaiset ruokailevat koulun ruokasalissa. Ruokailutilan yhteydessä on myös kotikeittiö, jossa lapset voivat opetella ruoanlaittoa ja leivontaa ja joka myös toimii tarvittaessa päiväkodin henkilökunnan taukotilana. Sali on tarkoitettu lasten leikkejä ja liikuntaa varten ja ruokailutilassa voi ruokailuajkojen ulkopuolella järjestää päiväkodin muuta toimintaa pöytien ääressä. Nämä yhteiset tilat toimivat rakennuksen sydämenä, eräänlaisena talon sisäisenä torina, jossa lapset ja aikuiset kohtaavat toisensa varsinaisten päiväkotiryhmien ulkopuolella. Koska ruokailutilaa käytetään myös muuhun lasten toimintaan, vanhempainiltoihin ja kokouksiin, sen tulee sijaita keskeisellä paikalla. Akustiikkaan kiinnitetään erityistä huomiota niin rakenteissa kuin kalusteissa, jota tila on viihtyisä ja rauhallinen monikäyttöisyydestään huolimatta. Sisustuksessa käytetään sermejä, joilla voidaan jakaa tilaa pienempiin osiin.

Ensimmäisen kerroksen liikuntasalia käyttävät varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lisäksi alkuopetuksen oppilaat. Tila voi toimia myös juhlatilana, koulutustilana, ilmaisun- ja tanssin harjoitustilana sekä iltakäytön tilana. Sali on suljettavissa varsinaisista päiväkodin ja koulun muista tiloista, jotta tila voidaan ottaa ulkopuolisten käyttöön iltaisin ja viikonloppuisin.

Varastotilaa järjestetään molempiin kerroksiin sekä liikuntasalin yhteyteen riittävästi.

Päiväkodin ensimmäiseen kerrokseen varataan yksi työhuone, jossa voi järjestää tapaamiset henkilökunnan ja vanhempien välillä.

Varhaiskasvatuksen tiloissa kiinnitetään huomio pedagogisesti tarkoituksenmukaiseen kalustukseen sekä lapsille ominaiseen tapaan työskennellä. Lisäksi otetaan huomioon henkilöstön työergonomialle asetettavat vaatimukset. Kaikissa ryhmätiloissa on vesipisteet käsienpesua varten, ja vesialtaat tiloissa, joissa toteutetaan kuvallista ilmaisun muotoja.

Kalustus on muunneltavaa (mm. pöytien erottaminen ja/tai liittäminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi) moninaista ja myös mielikuvitusta rikastuttavaa ja yllätyksellistä. Tiloissa on kuitenkin yhtenäinen ilme/punainen lanka ja kalustusta voi käyttää kaikissa oppimiskeskuksen tiloissa. Värit ja pintamateriaalit (oppiminen ja aistit) palvelevat oppimista ja pedagogiikkaa. Akustiikka on tilojen lisäksi tärkeä myös kalustuksessa, pöytäpinnoissa ja tuoleissa. Akustiikka on otettava huomioon tiloissa myös musiikkiin ja muun ilmaisun mahdollistamiseksi. Valaistuksella mahdollistetaan tunnelmien muuntaminen. Valotekniikkaan kiinnitetään huomiota esityksiin ja draamapedagogiikkaan osoitettavissa tiloissa.

3.3.1 Ympäri vuorokautiselle varhaiskasvatukselle varattavat tilat

Päiväkodin ovet ovat pääsääntöisesti lukossa koko toimintapäivän ajan lasten ulkoiluaikaa lukuun ottamatta. Turvallisuutta parantamaan ympäri vuorokautisen varhaiskasvatuksen aikana yhdelle alakeran sisäänkäynnille tulee suunnitella ovipuhelin. Näin saadaan näkö- ja puheyhteys ovelle ja turvaksi ilta-/yövuorossa olevan henkilöstön ja lasten turvallisuus, kun puhelimen välityksellä näkee, kuka on tulossa.

Tiloihin tarvitaan olohuonomainen kotipesä ja keittiökalustevarustus, jossa on ruuan lämmitysmahdollisuus.

3.3.2 Varhaiskasvatuksen kerholle varattavat tilat

Kerhoryhmä toimii alueella kotihoidossa olevien 2 – 5 -vuotiaiden lasten ”kohtaamispaikkana” ja ”vertaisryhmänä”. Kerhoryhmän koko on maksimissaan 13 lasta ja 2 kasvattajaa. Kerhot hyödyntävät myös muita päiväkodin toiminnallisia tiloja. Suunnitteluvaiheessa on mietittävä mm. kerhon ”kotipesän” sisäänkäynnin ja vaatteiden säilyttämisen sijoittuminen päiväkotiin.

3.4 Luokkien 1-6 luokkataso-opetuksen tilojen ja kalusteiden erityistarpeet

Osa luokkatason tilasta on perinteiseen, rauhalliseen yksilölliseen opiskeluun soveltuvaa, osa pienen ryhmän eriyttämiseen sopivaa ja osa saadaan jaettava tarpeen mukaan kahteen tai kolmeen osaan väliseinin. Perinteisin termein ilmaisten 1 - 2 luokat ovat kaksisarjaiset 3 - 6 luokat kolmisarjaiset (vrt. kaavio). Luokkatason moduulien ja solujen suunnittelussa keskeisiä asioita ovat seuraavat:

- riittävästi naulakkotilaa
- oppilaiden opiskelutarvikkeille ja repuille omaa säilytystilaa
- korkeussäädettävät työpöydät ja tuolit, jotka ovat helposti muunneltavia yksilö- ja ryhmätyöhön
- vesipisteet käsienpesua ja kuvataiteen opetusta varten
- riittävät ja tukevut työtasot ja kaapit
- pienryhmätiloja eriyttämiseen ja keskusteluihin oppilaiden kanssa
- luokkatasoinen tilavaraus pianolle
- miellyttävä akustiikka ja riittävä äänieristysmahdollisuus
- kuvataiteen opettamismahdollisuuden turvaaminen esim. avotilan lattian pinnan valinnan avulla.

3.5 Erityisopetuksen tilojen ja kalusteiden erityistarpeet

Pienryhmä/erityisopettajien tilat sijaitsevat keskeisellä paikalla. Laaja-alaiset erityisopettajat jalkautuvat paljon eri opetusmoduleihin, joissa kussakin on eriyttämistilat (pieniä tiloja 3 - 4 henkilölle). Laaja-alaisille kuitenkin myös omat pysyvät työskentely-/luokkatilat. Tilat ovat muunneltavissa joustavasti esim. erityisopettajien samanaikaisopetukselle. Lisäksi on hiljaisia äänieristettyjä eriytystiloja aistilyherkille opetustilan yhteydessä.

Pienryhmille on omat opetustilat (7 - 8 kpl). Pienryhmien sijainti keskeisellä paikalla helpottaa integrointia ja muuta yhteistyötä. Ryhmien sijoittelussa otetaan huomioon, että arat ja pienet oppilaat eivät altistu häiriökäyttäytymiselle. Käynnit eriluonteisten pienryhmien tiloihin sijaitsevat erityisopetuksen moduulin eri puolilla.

Kaikki erityisopetuksen tilat ovat riittävän suuria erilaisten työskentelypisteiden rakentamista ja toiminnallista oppimista varten. Erityisopetuksen tilat eivät ole muun toiminnan käytössä (kuten kansalaisopiston yms.).

3.6 Aineenopetuksen tilojen ja kalusteiden erityistarpeet

Kirkkoharjussa on tällä hetkellä noin 200 oppilasta 7 – 9 -vuosiluokilla. Yleisopetuksen rinnakkaisluokkia on 8 - 9. Kaikissa aineenopetuksen moduuleissa tarvitaan tilojen ja kalusteiden muunneltavuutta, joka mahdollistaa oppiaineiden sisäisen ja välisen yhteistyön. Tilat muuntuvat isoille ja pienille ryhmille erilaisiin tarkoituksiin. Tarvitaan myös riittävästi opetustiloja, joissa voidaan keskittyä kulloiseenkin teemaan/ilmiöön muiden häiritsemättä. Esimerkiksi koetilanteissa oppilaalla on oikeus täydelliseen työrauhaan.

Kaikissa moduuleissa on riittävät varastot niin opetuksen yhteisille, kuin opettajien henkilökohtaisille tarvikkeille ja materiaaleille. Seuraavaan on koottu suunnittelun alusta alkaen tärkeitä linjauksia oppiaineista, joilla on eniten erityistarpeita. Opettajien laatimille tarkemmille suunnitelmille ja asiantuntemukselle on annettava suunnittelun edetessä monessa vaiheessa tarkempi huomio.

AI-S2 opetus sekä valmistava opetus toimivat kiinteässä yhteistyössä samassa moduulissa. Perustaitoja harjoitetaan edelleen yhden opettajan johdolla tieto- ja viestintätekniikkaa ja/tai toiminnallisia menetelmiä hyödyntäen, eli tarvittaessa on voitava välillä rajata rauhallinen opiskelutila. Mediakasvatuksen tarpeisiin on nykyaikaisia tiloja ja välineitä. Aulatilojen ”mediabaareja” käytetäänkin paljon suomen opiskelussa. Ilmaisutaidon opetusta palvelevat pienemmät sopot, joissa ryhmät voivat harjoitella esityksiään. Esiintymistarkoitukseen käyvä näyttämö löytyy ruokalasta ja liikuntasalista, mutta myös moduulin yhteistilassa on esiintymismahdollisuus esitys-, äänentoisto- ja valotekniikkoineen esim. vierailijoiden esiintymisen mahdollistamiseen useammalle ryhmälle yhtä aikaa. Kirjallisuuden opetusta palvelevat tuolit ja/tai sohvut, joissa oppilaat pystyvät löytämään hyvän lukuasennon joko kirjan tai tabletin kanssa. Kirjoille (romaanit, oppikirjat) on riittävästi kaappi- ja hyllytilaa. Kuvataiteen tai musiikin kanssa yhteisessä media/äänistudiossa on äänieristetty studiotila radiotyötä ja esim. jälkiäänityksiä varten.

Jokirinteessä on painotettu matemaattis - luonnontieteellinen luma-opetus luokilla 7 - 9. **Kokeellisille luonnontieteille** (BI, KE, FY) on lähietäisyydellä osittain yhteiset laboratoriotilat. Laboratoriota käyttävät myös luokat 3 - 6 kokeellisuuden edistämiseksi. Samanaikaisesti laboratoriomahdollisuus on 5:lle ryhmälle. Riittävän isot varastot laboratorioluokkien yhteydessä ovat tärkeitä, jotta mitään kemikaaleja/välineitä ei tarvitse siirrellä ympäri koulua. Perusluokkatiloja on laboratorioden läheisyydessä sellaisten tuntien pitämiseen, joissa laboratoriota ei tarvita. Näissä tiloissa pidetään myös matematiikan tunnit ja ainakin osa terveystiedon tunneista. Toiminnallisuuden, työturvallisuuden ja muiden määräysten edellyttämä kiinteä kalustus ja muu varustus suunnitellaan opettajien kanssa tarkasti erikseen.

Kielten opetuksessa tärkeintä on tilojen muunneltavuus. Muunneltavissa tiloissa mahdollistuu 2 - 4 opettajan ja luokan/ryhmän malli, jossa joustava ryhmittely opettajien erillis- ja yhteisopetuksena eri kokoonpanoin sekä resurssiopettajan tai laaja-alaisen opettajan tuki on helposti järjestettävissä. Kirkko-harjussa on myös kielikylyopetusta, jolloin kielten ja muiden aineiden yhteistyö on välttämätöntä. Taroituksenmukainen akustiikka on kielten opetuksen muuntuviissa tiloissa aivan keskeistä. Samankaltaisesti tilojen muunneltavuutta käytetään soveltuvin osin **matematiikassa**. Opettajat toimivat yhdessä suunnitelmallisesti niin, että opettajien riittävä oppilastuntemus varmistuu.

Päiväkodille ja pienimmille oppilaille on oma **erillinen pieni liikuntasali**. **Liikunnan ison salin** tilat ovat yhdistettävissä ja erikseen jaettavissa. Käytettävissä on myös kuntosali ja peili/jumppasali. Näkösuojat, pallosuojat ja kuuloesteet ovat laadukkaat eli väliseinät ovat tarpeeksi paksut ja äänieristävät. Eri lohkoissa on hyvä esitystekniikka. Koska liikuntasali on koulun juhlasali, suunnitellaan esitystekniikka myös kääntyvän näyttämön näkökulmasta. Varastoihin päästään mistä tahansa lohkosta. Suihkutilat on yhdistetty useampaan pukuhuoneeseen, mutta tarpeen mukaan ne voidaan lukita. Kaikkiaan oppilaspuhuoneita on vähintään neljä. Pukuhuoneet ovat vierekkäin siten, että opettajan on mahdollista ohjata sekä tyttöjä että poikia. Liikunnanopettajien työskentelytila on yhteinen nais- ja miesopettajille. Samassa yhteydessä on lukittava pukuhuone/suihkutila. Liikuntatilojen kalustuksen ja varustuksen suunnittelussa liikunnanopettajat toimivat yhteistyössä kunnan liikuntatoimen kanssa.

Jokirinteessä on painotettu musiikin opetus luokilla 3 - 9. Musiikin tilojen ja varustuksen yksityiskohtainen suunnittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä opettajien kanssa. **Musiikin opetukseen** on kaksi toisistaan erillistä, äänieristettyä ja akustoitua musiikkiluokkaa. Toinen on pääsääntöisesti 5. - 9.-luokille ja toinen 1. - 6. -luokille. Musiikkiluokkien välissä on yhteinen suuri varasto soittimille, nuotistolle, oppikirjoille ja laitteille sekä erillinen äänieristetty pieni studio/bändisoittotila. Suurimman osa soittimista on oltava otettavissa käyttöön nopeasti ja helposti. Osa opetusvälineistä on liikuteltavissa hyllyissä ja kuljetuskoreissa. Säilytysjärjestelmät palvelevat osin myös soittoalustoina.

Musiikinopetustilan integrointi lähelle juhlasalia musiikin tilaan kääntyvän näyttämön kautta mahdollistaa helpon esiintymistarvikkeiden siirtämisen.

Jokirinteen musiikkiluokka I (1. – 6. -luokat)

- Tilassa on opetusjakamista mahdollistavia ääntä eristäviä elementtejä, esim. haitarioni

- Luokassa on tilaa flyygelille
- Luokassa on laattasoitinorkesteri koko ajan esillä soittovalmiina.
- Luokkatila on niin suuri, että opetusryhmä voi liikkua tilassa, vaikka soittimet ovat esillä.
- Tilassa pystyy toimimaan useampi luokka yhtä aikaa.
- Luokassa on koko ajan esillä kuorokorokkeet. Näin pinottavia jakkaroita ei tarvita joka tunnilla.

Jokirinteen musiikkiluokka II (5. – 9. -luokat)

- kaikki bändisoittimet koko ajan esillä soittovalmiina
- Luokassa on tilaa flyygelille ja steel-pannuhytyeelle.
- Musiikkiteknologialle on oma tila. Tilaa käytetään musiikin tuottamiseen, toistamiseen ja taltiointiin. musiikkiteknologian (ääni-) studiossa on
 - o luonteva yhteys luokan soittimiin ja esitysteknologiaan
 - o monipuoliset ja selkeät liitännät
 - o toimiva äänieristys ja huoneakustiikka
 - o joustavat ja mahdollisesti siirrettävät musiikkiteknologian laitteet ja sovellukset
 - o identtiset ratkaisut luokassa, koulun yhteisissä juhlatiloissa sekä kaikissa erillisissä musiikinopetukseen, harjoitteluun ja äänitykseen liittyvissä tiloissa

1. – 6. luokkien kuvataide opetetaan pääsääntöisesti omissa luokkatasotiloissa. **Varsinaisia kuvataiteen** työskentelytiloja Jokirinteen koulussa on kaksi: Ateljee sekä mediastudio. Luokat 1 - 6 käyttävät tiloja 7. – 9. luokkien rinnalla tarpeen mukaan. Opettaja laatii tarkan pedagogisesti pohditun suunnitelman tiloista ja tarvikkeista, josta tässä tiivistelmä:

Mediastudio on digitaaliseen työskentelyyn ja ateljeehen on keskitetty materiaalinen työskentely kuten keramiikka, taidegrafiikka, kuvanveisto ja maalaus. Tiloista saadaan erotettua myös hiljaisen työskentelyn tila.

Kuvataiteen luokkiin tulee luonnonvalo pohjoispuolen ikkunoista. Ikkunoista tulevaa valon määrää voi säätää sälekaihtimilla ja pimennysverhoilla. Valaistus on helposti säädettävää ja sen väriämpötila vastaa luonnonvaloa.

Kuvataiteen tiloissa on paljon säilytys- ja varastotilaa eri materiaaleille ja esineille. Varastot on sijoitettu kahden luokkatilan väliin. Mikäli ateljeeta käyttävät esim. muutkin toimijat on heille varattava omat lukolliset riittävät materiaalien säilytystilansa tai komeronsa. Erilaiset työpöydät ja jakkarat ovat säädettäviä sekä seisoma- että istumatyöskentelyyn.

Palo- ja työturvallisuus otetaan erityisesti huomioon vetokaapin ja keramiikkauunin sijoittelussa, sekä myrkyllisten aineiden varastoinnissa. Jätteiden lajittelu on suunniteltu siten että paperi-, metalli-, muovi- ja seka- sekä ongelmajätteille on omat paikkansa. Kaikkien pintojen materiaalivalinnat ovat kestäviä ja helppoja puhdistaa. Erikokoisia vesipisteitä on riittävästi ja altaat on varustettu kipsinerottajilla. Sähköpistokkeita on runsaasti ja helposti saavutettavissa paikoissa.

Kotitalousluokkia on kolme. Niiden vaatimien tilojen sekä kiinteän ja irtaimen varustelun yksityiskohtainen suunnittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä kotitalousopettajien kanssa. (Liite kuva 1)

Käsityöluokkia on neljä. Niiden tilojen sekä kiinteän ja irtaimen varustelun yksityiskohtainen suunnittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä käsityöopettajien kanssa. Teknisen työn tiloissa voi kerrallaan työskennellä kolme 16 oppilaan ryhmää, sillä käytössä on kaksi puutyötilaa (joista toinen on mitoitettu pienemmille oppilaille) sekä metalli- ja elektroniikkatila. Tekstiilityössä riittää tila, jossa voi työskennellä samanaikaisesti kaksi 16 oppilaan ryhmää. Tn ja ts-tiloilla on lisäksi yhteinen monipuolisesti varustettu suunnittelutila. (Liite kuva 2)

3.7 Oppimiskeskuksen ulkotilat

Luonto, pihat ja muut rakennetut ympäristöt ovat tärkeitä oppimisympäristöjä. Niin ulko- kuin sisätilat tukevat lasten omaehtoista leikkiä ja liikkumista, luovuutta ja tutkimista. Piha oppimisympäristönä tarjoaa myös erilaisia kokemuksia ja materiaaleja.

Pihoilla on katettua, sateelta ja säältä suojattua tilaa. Pihalle rakennetaan suojaavia katoksia ja/ tai levennetään rakennuksen räystäitä niin, että näiden alle muodostuu suotuisa, sateelta ja auringonpisteelta suojattu alue.

Pihan eri alueet jakautuvat loogisesti niin, että jokaisen ikäryhmän sisäänkäynti rakennukseen sijaitsee luontevasti kulloisenkin ryhmän oman pihan yhteydessä. Pihoilla on sekä valoa että varjoa, ja ikätasot huomioivia leikki- ja pelivälineitä sekä leikki- ja pelivälineille hyvät varastot.

Ne välineet, jotka tarvitsevat turva-alustaa, voidaan asentaa pihoihin ryhmittäin samalle alustalle. Tämä helpottaa pihojen jäsentämistä, vähentää turva-alustan tarvetta ja helpottaa huollettavuutta, kun eri materiaalien rajoja voi täsmällisesti hahmottaa. Eri toiminta-alueista tulee eri luonteisia tunnelmaltaan, kun käytetään erilaisia materiaaleja alustoina (hiekkaa, asfalttia, nurmikkoa, tekonurmikkoa) ja pihassa on myös korkeuseroja.

Pihoilta löytyy alueita rajuille leikeille ja peleille, mutta myös turvallisia ja seesteisiä paikkoja rauhalliselle oleskelulle ja hiljaiselle yhdessäololle.

Pihaleikkivälineiden lainaamot, nuotiopaikka, leikkimökit, kasvihuone, roskakorit ja siisti jätehuoltokatos komposteineen jäsentävät omalta osaltaan pihatoimintaa.

Pihoille tulevissa istutuksissa suositaan hyötykasveja, kuten marjapensaita ja omenapuita. Piha-alueella on mahdollisuus viljelyyn viljelylaatoissa, jotta lapset voivat kasvattaa itse hyötykasveja.

Liikennejärjestelyissä ja saattoliikenteen kulussa otetaan huomioon lasten toiminnan kannalta parhaat mahdolliset vaihtoehdot. Lisäksi tarvitaan selkeästi merkityt alueet henkilökunnan autoille (lämpöolpat), saattoliikenteelle sekä polkupyörille. Oppilaiden polkupyörille on telineet ja katos. Lisäksi tarvitaan katos lastenvaunuille.

Henkilökunnalle (noin 200) varataan riittävästi parkkipaikkoja. Sähköautojen yleistyessä voisi varautua sähköautojen latauspisteillä.

4 Tietojärjestelmät, -verkko ja opetusteknologia

4.1 Yleistä

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen on tärkeä kansalaistaito, jota tarvitaan lasten ja perheiden arjessa, ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Toimintavarma ja ajanmukainen tietotekniikka-järjestelmä ja opetusteknologia ruokkii uteliaisuutta ja tiedonjanoa. Parhaimmillaan se opettaa näkemään teknologian mahdollisuutena ja kunnioittamaan sivistystä.

Jokirinteen oppimisympäristöjä on mahdollista muokata ja uudelleen järjestää aina kun se on tarpeellista, joten tv-tvälineet eivät muodostu esteeksi tai vaikuta rajoittavasti pedagogisesti perusteltuihin valintoihin ja ratkaisuihin. Pääsääntöisesti tieto- ja viestintäteknologia tulee käyttäjänsä luokse ja liikkuu tämän mukana - ei päinvastoin. Vaikka tarve muunneltavuudelle ja liikuteltavuudelle on suuri, tarvitaan mobiilien välineiden rinnalle yhä myös pysyviä ja kiinteästi asennettuja ratkaisuja.

Langaton verkko kattaa kaikki Jokirinteen tilat (mukaan lukien ulkoalueet) ja sen tulee toimia yhtä hyvin hallinnon verkon kuin vieras- ja opetusverkkojenkin osalta. Verkkoon voi liittyä kaikilla laitteilla. Riittävän nopea ja kattavasti koko rakennuksessa toimiva langaton verkko luo pohjan saumattomalle työskentelylle tvt-laitteita hyödyntäen. Tulostusmahdollisuus on kussakin modulissa. Esitystekniikan tulee toimia

saumattomasti yhdessä erilaisten mobiililaitteiden kanssa, ja mahdollistaa ruudun peilaamisen mielellään langattomasti.

Jokirinne ostaa/vuokraa verkon, palvelut (huollot ja päivitykset) ja laitteet luotettavalta palveluntuottajalta. Tableteille ja kannettaville tietokoneille on säilytys- ja lataustilaa/pistokepaikkoja.

Tulevaisuudessa tieto- ja viestintäteknologia piiloutuu yhä pienempiin laitteisiin, pintoihin ja rakenteisiin sekä arkipäiväistyy entisestään, mikä otetaan huomioon tilojen suunnittelussa. Lisäksi sekä kiinteästi asennettujen että liikuteltavien tvt-laitteiden johtoihin ja kaapelointeihin kiinnitetään huomiota, jotta ne rajoittaisivat mahdollisimman vähän liikkumatilaa ja työskentelyä. Erityisesti av-laitteiden äärelle keskitettyvä kaapelimäärä kasvaa jatkuvasti, mikä otetaan huomioon kaapelien kotelointiratkaisujen lisäksi kalusteissa. Kaapeliröykkiöt paitsi vaikuttavat negatiivisesti tilan esteettisyyteen, ne vaikeuttavat myös siivoamista. Roikkuvat kaapelit lisäävät laiterikkojen todennäköisyyttä ja edesauttavat laitteiden putoamisesta aiheutuvien riskitilanteiden syntymistä.

4.2 Varhaiskasvatus

Jokaisella ryhmällä on käytössään riittävät ja ajanmukaiset tvt-laitteet, joita käytetään varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan toteuttamiseen tavoilla, jotka tukevat mm. lasten vuorovaikutusta, mielikuvitusta, leikkiä, liikuntaa, osallisuutta, ajattelun taitojen kehittymistä sekä mahdollisuutta tuoda omaa ääntään ja ajatuksiaan kuuluville ja näkyväksi. Painopiste on tieto- ja viestintäteknologian käyttämisessä omien mediasisältöjen tuottamiseen valmiiden mediasisältöjen kuluttamisen sijasta. Varhaiskasvatuksessa tvt-välineitä käytetään usein yhdessä ja niiden avulla hankitaan, tuotetaan sekä jäsennetään tietoa. Esiopetuksessa otetaan huomioon myös lasten yksilölliseen työskentelyyn varattavat laitteet.

Varhaiskasvatuksen Medialeikkitoimintaa sekä tvt- ja teknologiakasvatuksen toimintoja tukevat sellaiset tilat tai alueet, joita voidaan varata erilaisten projektien, esimerkiksi animaatiokuvausten tai robotiikkapajan, käyttöön tarvittavaksi ajaksi. Tällaisen tilan on oltava muunneltavissa siten, että työskentelytasot ovat helposti käyttöön otettavissa ja pois tieltä siirrettävissä aina kulloisenkin käyttötarpeen perusteella. Tällaisessa tilassa, tai sen yhteydessä, on hyvä olla riittävän tehokas työasema, jossa on hyvät mediankäsittelyominaisuudet.

Laitteiden valinnassa ja asentamisessa kiinnitetään huomiota siihen, että varhaiskasvatuksessa katseluetäisyydet ovat lyhyitä. Kuvan äärelle voidaan asettaa joko lattialla tai tuolilla istuen, seisten tai jopa lattialla maaten, eikä sen äärellä vietetä kerralla pitkiä aikoja. Tämän takia on erittäin tärkeää, että katseluergonomiaan kiinnitetään huomiota erityisesti lapsen näkökulmasta. Kuvan, oli kyseessä tv-ruutu tai projektorin heijaste, alareunan on sijaittava niin alhaalla, että lasten on mahdollista katsoa kuvaa ilman kurkottelua ja jatkuvaa ylöspäin katsomista. Silloin kun kyseessä on kosketusnäytöllinen tv tai aktiivitalu, on kuvan sijainnilla vielä suurempi merkitys; niiden käyttäminen on lapsille vaikeaa, jos sitä varten on rakennettava korokkeita ja telineitä.

Keskeisiin läpikulkutiloihin (sisäänkäynti rakennukseen, ryhmätilojen eteinen, jne.) asennettu esitystekniikka monipuolistaa päiväkodin ja perheiden välistä viestintää sekä tarjoaa keinoja välittää tietoa lapsiryhmän päivittäisestä toiminnasta ja tapahtumista sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön että lasten itse tuottamien dokumenttien avulla.

Varhaiskasvatuksen henkilöstölle varataan tarkoituksenmukaiset TVT-laitteet, jotka palvelevat pedagogiikan toteuttamisen lisäksi toiminnan suunnittelua, pedagogista havainnointia, dokumentointia, viestintää ja varhaiskasvatuksen hallinnointiin liittyviä tehtäviä.

4.3 Perusopetus

Jokaisella oppilaalla on Jokirinteessä mahdollisuus hyödyntää teknologiaa osana opetusta. Myös oppilaiden omien laitteiden turvallinen käyttö on mahdollista. Jokaisessa luokassa on runsaasti laajaa valkotaulutilaa, kunnollinen dokumenttikamera, dataprojektori (tms. laite datan esittämiseen), laadukas

kaiutin ja läheisyydessä saatavilla läppärivaunu. Jotta laitteistosta saadaan hyöty irti, tilat saa pimen-tyiksi riittävän hyvin.

1 - 3 -luokkalaiset pärjäävät tabletti-tyyppisillä koneilla. Tämän lisäksi on käytettävissä siirrettäviä läp-pärivaunuja 3. luokasta alkaen.

Erityisopetuksen tiloihin varataan kannettavia ja tabletteja oppilaille sekä riittävästi dokumenttikame-roita, datatykkeitä ja älytauluja.

Aineenopetuksessa on moduuleittain riittävästi oppilaille läppärivaunuja. Kieltenopetuksessa läppäri-vaunun lisäksi on kielten moduulissa kuulokevaunu. Kieltenopetuksessa opettajan ergonomiaa paran-taa opetusmateriaali/älytauluratkaisu, jossa näyttöä voi muokata sekä työpöydän takaa että taulua kos-kettamalla. Musiikin opetuksessa on käytössä iPadit ja kuulokkeet musiikin säveltämistä ja tallentamista varten.

Myös liikuntasalit on varustettu opetustekniikaltaan nykyaikaisesti siten, että eri lohkoissa on esitystek-niikka. Iso liikuntasali on koulun juhlatila. Esitystekniikka on synkronoitu kääntävän näyttämön tarpeisiin. Mediabaarit auloissa palvelevat useita oppiaineita ja monialaisia kokonaisuuksia. Kuvataiteen tiloissa on editointihuone koulun käyttöön.

Kuvataiteen monia aineita palvelevassa mediastudiossa on tietokoneet ja ajanmukainen ohjelmisto ku-valliseen ilmaisuun. Mediastudion erityisvaatimuksista on yksityiskohtainen suunnitelma. Myös musiikin ja käsityön opiskelussa tietotekniikan sovellukset edellyttävät omaa suunnitelmaa.

Kotitalouden opiskelussa oleellista on linkittää media- ja teknologiataitojen harjoittelu osaksi kaikkea toimintaa pedagogisessa opetuskodissa. Tästä syystä opetustiloissa on ajanmukaiset tietotekniset vä-lineet ja yhteydet

Opettajilla on pääsääntöisesti omat työkannettavat. Nämä mahdollistavat työskentelyn ja tuntien val-mistelun monenlaisissa tiloissa ja toimivat parhaiten koulussa, jossa suurimmalla osalla opettajista ei ole kotiluokkaa. Palveluna ostettava toimiva ja nopea langaton verkko takaa, että verkko ei toistuvasti katkeile eikä pilveen pääse.

Muunneltavissa, jaettavissa opetustiloissa on riittävästi opetusmateriaalin ja -grafiikan esitysteknologia-laitteita ja -pintoja.

Jokirinteessä on käyttöoikeudet mahdollisimman moniin sähköisiin aineistoihin ja lehtiin digilukuoikeuk-sia. Näitä käytetään kaikilla luokka-asteilla. Esimerkiksi sähköisiä karttamateriaaleja käytetään monessa aineessa. Myös erityisteknologiaa käytetään monipuolisesti vaikkapa kuvataiteessa, biologiassa, kemi-assa ja kotitaloudessa, kuten tietokoneeseen ja videotykkiin kytkettäviä demomikroskooppeja, joissa on kuvantallennusmahdollisuus.

Sähköiset varausjärjestelmät helpottavat arjen suunnittelutyötä. Jokirinteeseen tehdään reaaliaikainen tilojen varausjärjestelmä, joka näkyy myös henkilökunnalle ja jota kaikki opettajat voivat päivittää. Käy-tännössä lukujärjestys oven vieressä ja opettajan pystyy vapauttamaan tunteja lukujärjestysohjelmassa, jos ei luokkatilaa tarvitakaan opetukseen.

5 Lähteet

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016
Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014
Kirkkonummen esiopetuksen suunnitelma 2016
Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014
Kirkkonummen suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma 2016
Lasten kulttuurin laatukäsikirja 2016
Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset 2016
Työpajat henkilöstön, oppilaiden ja esimiesten kanssa
Vierailukohteiden antia
Oppilaitosrakennusten turvallisuus Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:2

6 Liitteet (pdf-versiossa)

1. Kotitalous
2. Käsityö

Jokirinne: Kotitalous

Yhteistyötahot

Koulun ulkopuolelle:

Yrittäjät
Martat
Tukku
Kauppa (tarvikkeiden,
raaka-aineiden osto)
Kansalaisopisto
Kirjasto
Nuorisotoimi
Lukio?

TVT: dokumenttikamera,
Videotykki,
Tietokone, tulostin
Valkotaulu
Solun yhteinen tablet-
vaunu
Puhelin
langaton verkkoyhteys
-Kotitalouden tilojen
lähelle mediapaja, jossa
voi työstää erilaista
dokumentoitua
materiaalia.

Pedagoginen suunnittelu

- § Opiskeluympäristö on aktiivinen oppimisväline ja se kytkeytyy kotitalousopetukseen.
- § ryhmien tarpeet ovat erilaisia ja toiminta työelämälähtöistä, tilojen tulee olla muunneltavia ja monikäyttöisiä.
- § Tarvitaan kaksi tai muuntelemalla kolme kotitalousluokkaa
- § Yhteinen 7. luokan oppimäärä on ehdottomasti voitava opettaa yhtenä kolmen tunnin kokonaisuutena.
- § Kotitaloustuntien palkitus luokkatasoittain samaan aikaan.
- § Yhteistyöoppiaineiden kanssa samaan aihepiiriin liittyvät aihekokonaisuudet samaan aikaan.
- § luokkien yhteyteen tulisi saada opetuskoti (KOTI), jossa oppilaat pääsevät harjoittelemaan oppimiaan taitoja käytännössä. Opetuskoti toimisi eriyttävänä tilana, opettajien ryhmätyötilana että taukotilana.
- § Kouluruokalan kanssa yhteiset raaka-aineiden vastaanottotilat, isojen autojen liikenne suuntautuu vain yhteen alueeseen ja turvallisuus muilla alueilla säilyy.
- § Opiskeluympäristö on fyysinen malli kestävän kehityksen mukaisesta rakentamisesta ja edistää kestävän kehityksen vaalimista.
- § YHTEINEN JÄTEHUOLTO muiden toimijoiden kanssa (lähelle kouluruokalaa ja kotitaloustiloja)
- § Kotitalouden osaamisen rakentuminen edellyttää mahdollisuutta harjoitella käytännön toimintataitoja, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä tiedonhallintataitoja moninaisissa arkielämän tilanteissa.
Toimivat, avoimet ja joustavat tilaratkaisut
mahdollistavat yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelun. -

Yhteistyötahot

Koulun sisällä:

biologia
Kemia
Käsityö
Kuvataide
Muut aineet
1.-6. luokat
päiväkoti
Kouluruokala
Puhtaanapito
oppilashuolto
Vahtimestari
Huoltomiehet
Terveystieteiden
Terveystieteiden

Teknologiakasvatus:

Uuden teknologian
Hyödyntäminen:
Opetuskoti,
älykodinkoneet,
energiamittarit
**SÄÄDETTÄVÄ TILA-
KOHTAINEN
ILMASTOINTI.**

Tekstiilityön tilat:

- Kaksi erillistä (alakoulun-yläkoulun tunnit yhtä aikaa) vierekkäin olevaa luokkaa, jotka soveltuvat sekä ompeluun että yleistyöskentelyyn. Lasiseinä tilanjakajana. Huom. Mahdollisuus peittää ja pimentää näkyvyys.
- Pölynpoistojärjestelmä.
- Yhteiset värjäys, kankaanpainanta ja kuivaustilat.
- Lukittavat kaapit oppilastoille molempiin tiloihin.
- Opettajan oma pieni työtila.

- Av-välineistö molempiin luokkiin:
dokumenttikamera, videotykki, tietokone
- Tussitaulu

Jotta oppilaiden työturvallisuus voidaan taata, tulee opettajalla olla käsityöopetuksessa käytettävien laitteiden ja tekniikoiden vahva hallinta.

Luokassa tulee olla riittävä av-välineistö: dokumenttikamera, videotykki ja tulostus. Tietokoneita suunnitteluohjelmiseen esim. sketchup ja kaavoitusohjelma.

Suunnittelu/ monitoimitila 50 oppilaalle

- Yhteinen suunnittelutila, joka mahdollistaa, suunnittelun, dokumentoinnin, valmiiden töiden esittelyn.
- Tila toimii keskeisenä sekä teknisentyön että tekstiilityön samanaikaisopetuksen tilana. Huom. Valvonta, lasiseinä tilanjakajana, isot pöydät tai pöytäryhmät.
- Toimii työtilana: neulonta, kankaan leikkaus, robotiikka
- Koulun ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävä yhteistyö esim. yritysvierailijat.

Käsityön opetustilat, Jokirinne

Pedagogiikka

- Uusi OPS korostaa käsityön monimateriaalisuutta ja sitä kautta yhteisopettajuutta (ts + tn = käsityö).
- Opettajat toimivat tarpeen mukaan sekä yksin että yhdessä
- Oppilaiden liikkuvuus ja työskentely eri työtiloissa tulee olla luontevaa ja helppokulkuista.
- Työtilojen pitää olla toimivia valvonnan ja työturvallisuuden kannalta. Lasiseinä tilanjakajana. Mahdollisuus peittää ja pimentää näkyvyys.
- Ryhmille on mahdollistettava myös omassa rauhassa työskentely.
- Oppiaineen luonne on toiminnallinen. Liian pienet tilat eivät tue toiminnallisuutta.

Teknisentyön tilat:

- Yksi yhteinen kahdelle ryhmälle mitoitettu teknisentyön puutyötila, joka voidaan jakaa väliseinällä tarpeen mukaan (esim. luokassa toimii sekä 3. että 9. luokka samaan aikaan)
- Yhteinen konesali.
- Erillinen metalli- ja elektroniikkaosasto
- Tulitöille varattu tila/ metallipaja, jossa keskellä riittävä tila kulkuvälineiden (esim. mopo, polkupyörä) huoltamiselle.
- Erillisiä huomioita purunpoisto, kompressorit sekä varastointi
- Lukittavat kaapit oppilastoille molempiin tiloihin.
- Opettajan oma pieni työtila.
- Kaasukeskus.

- Av-välineistö:
dokumenttikamera, videotykki, tietokone
- Tussitaulu

Käsityön ts-tn -tunnit tulisi palkittaa luokkatasoisin samaan aikaan, jotta yhteisopettajuus mahdollistuu.